

Tampereen kaupunkiseudun

**Elinvoima, vetovoima ja pitovoima (EVP) –indeksin seutu-
ja kuntakohtainen analyysi**

KANGASALA

Tammikuu 2024

SISÄLTÖ

- 1. EVP-indeksin tausta ja lukuohje**
- 2. Kangasalan EVP-indeksi**
- 3. Tampereen kaupunkiseudun EVP-indeksi**
- 4. Analyysin toteutus ja muuttujat**

1. EVP-indeksin tausta ja lukuohje

Elinvoima-, vetovoima- ja pitovoimaindeksiin valitut muuttujat

Indeksin tavoitteena on tarkastella kokonaisvaltaisesti ja samanaikaisesti sekä alueiden elinvoimaa että veto- ja pitovoimaa. EVP-indeksi on kehitetty tukemaan kuntien strategiatyötä ja tilannekuvan seuranta*. Kuntakohtaisessa analyysissä tarkastellaan kunnan elinvoiman ja veto- ja pitovoiman ajallista kehitystä muihin verrokialueisiin nähden se sekä avataan tarkemmin indeksin taustalla vaikuttavien muuttujien kehitystä.

Indeksi pitää sisällään **10 + 10 avainmuuttujaa**, joista löytyy vertailukelpoista ja luotettavaa aikasarjatietoa.

Elinvoimaan liittyvät muuttujat kohdistuvat alueiden tulo- ja talous-, yritys-, työllisyys-, koulutus- ja terveysdynamiikkaan.

Veto- ja pitovoimaan liittyvät muuttujat kohdistuvat alueiden väestö- ja vetovoima, asumis- ja rakentamis- ja vapaa-ajan dynamiikkaan.

10

ELINVOIMA

- Tulonsaajien mediaanitulot 2021
- Yritystiheys 2022
- 34–44-vuotiaiden työllisyysaste (%) 2022
- Työpaikkaomavaraisuusaste (%) 2022
- Taloudellinen huoltosuhde 2022
- Työpaikkamuutos % (avoin sektori) viimeisen kolmen vuoden aikana (2020-2022)
- Verotulot €/as 2022
- Kertynyt yli- tai alijäämä €/as. 2022
- Koulutustasoindeksi 2022
- Sairastavuusindeksi 2019

+

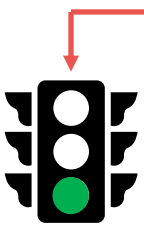
10

VETO- JA PITOVOIMA

- Väestönmuutos 2018–2022 (%)
- MDI:n väestöennuste 2022-2040 (%)
- Työllisten nettomuutto promillea viimeiset kolme vuotta (2019-2021)
- Sisäisten muuttojen vilkkaus promillea viimeiset kolme vuotta (2020-2022)
- Valmistuneet asunnot promillea viimeiset kolme vuotta (2020-2022)
- Vanhojen asuntojen neliöhinnat (€) 2022
- Ulkomaalaistaustaisten osuus väestöstä (%) 2022
- Opiskelijoiden osuus väestöstä (%) 2022
- 15–34-vuotiaiden nettomuutto promillea viimeiset kolme vuotta (2020-2022)
- Kesäasukkaiden määrä (100 as. kohden) 2022

*Osalla Tampereen seudun kunnista on käytössä [Kuntakortti-palvelu](#), josta löytyy vielä kattavampi tarkastelu kunnan tilannekuvasta ja kehityksestä teemoittain. EVP-indeksi tukee Kuntakorttipalvelun rinnalla kuntien ja alueiden strategiatyötä ja elinvoiman jatkuvaa seuranta.

Liikennevalo kertoo onko muuttujan arvo kunnassa parempi, samaa tasoa vai heikompi kuin samankokoisten kuntien keskimääräinen arvo.

LUKUOHJE

Keskeinen nosto muuttujasta kunnan osalta sekä miten se vertautuu suhteessa muihin samankokoisiin kuntiin.

Keskeiset huomiot miten kunnan arvo vertautuu koko maahan sekä Tampereen kaupunkiseudun lukemiin nähden muuttujan osalta. Lisäksi vertaillaan kunnan lukemaa suhteessa valittuun verrokkiryhmään.

Nosto koko maan arvosta muuttujan osalta sekä parhaiten ja heikoiten menestyneiden kuntien arvot.

**KUVIO MUUTTUJAN KEHITYKSESTÄ
VIIMEISEN VIIDEN VUODEN AIKANA**

**TAULUKKO MUUTTUJAN ARVOISTA
VERROKKIRYHMÄN KUNNISSA**

2. Kangasalan EVP- indeksi

Elinvoimaindeksi

Tulonsaajien mediaanitulot 2021
(29 681 €)

Avoimen sektorin työpaikkamuutos 2020-2022
(+3,9 %)

Yritystiheys 2022
(92,8)

Verotulot (€/as.) 2022
(4 648 €)

35-44-vuotiaiden työllisyysaste 2022
(87,4 %)

Kertynyt ylijäämä (€/as.) 2022
(2 815 €)

Työpaikkaomavaraisuus 2022
(58,9 %)

Koulutustasoindeksi 2022
(425)

Taloudellinen huoltosuhde 2022
(117,8)

Sairastavuusindeksi 2019
(93,8)

Veto- ja pitovoimaindeksi

Väestönmuutos (%) 2018-2022
(+4,1 %)

Vanhojen asuntojen neliöhinta 2022
(2 208 €)

Väestöennuste (%) 2022-2040
(+11,8 %)

Ulkomaalaistaustaisten osuus 2022
(3,0 %)

Työllisten nettomuutto 2019-2021*
(+6,4)

Opiskelijoiden osuus 2022
(6,7 %)

Sisäisten muuttojen vilkkaus 2020-2022*
(66,3)

15-34-vuotiaiden nettomuutto 2020-2022*
(+2,9)

Valmistuneet asunnot 2020-2022*
(89,9)

Kesäasukkaiden määrä 2022
(14,1)

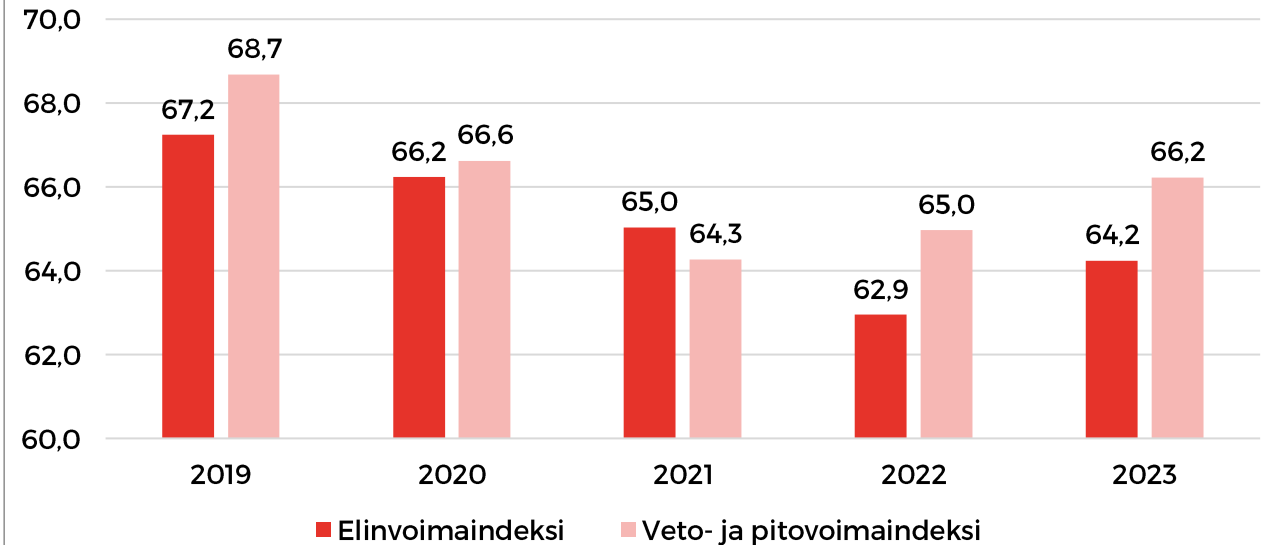

EVP-INDEKSI

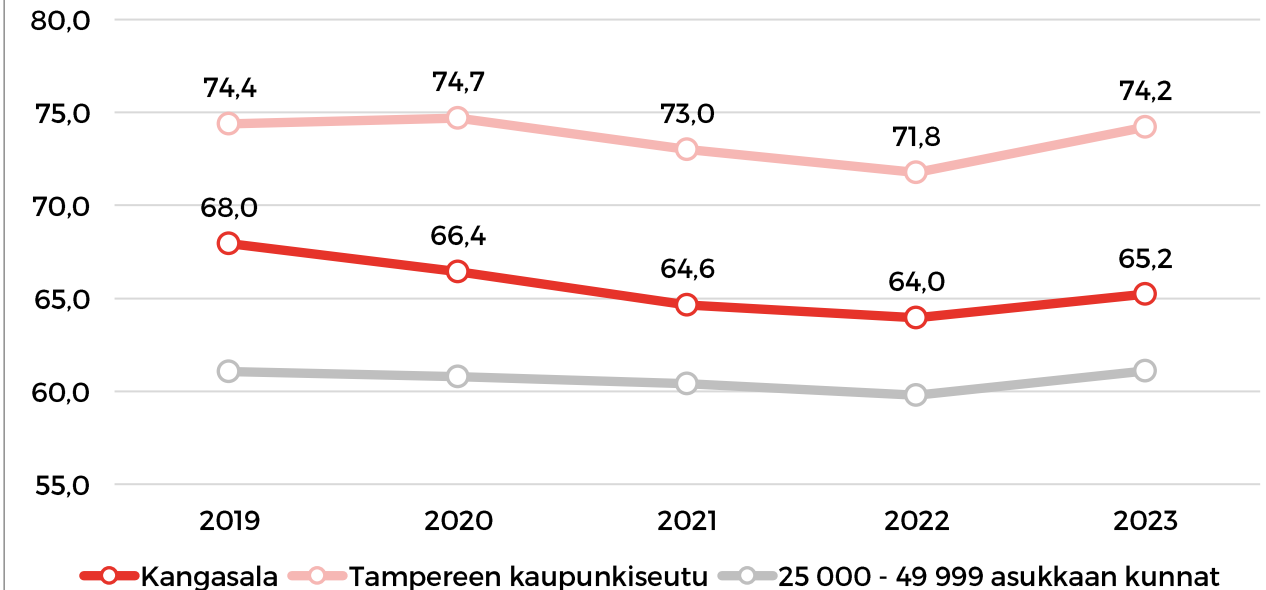
Kangasalan EVP-indeksi oli 65,2 vuonna 2023. Kunnan elinvoimaindeksi oli 64,2 sekä vetovoima- ja pitovoimaindeksi 66,2.

- **Kangasalan EVP-indeksi laski maltillisesti vuosien 2019-2023 aikana.**
- Laskua tapahtui ensimmäisen neljän vuoden aikana, mutta viimeisenä tarkasteluvuoden aikana indeksi kääntyi kasvuun.
- **Kangasalan elinvoimaindeksi sekä veto- ja pitovoimaindeksi laskivat myös tarkastelujakson aikana.**
- EVP-indeksin laskun taustalla on erityisesti yritysdynamiikan ja avoimen sektorin työpaikkojen hitaampi kehitys verrattuna muuhun maahan.
- **Kangasalan EVP-indeksi oli Tampereen kaupunkiseudun indeksiä alhaisempi, mutta samankokoisten kuntien keskimääräistä indeksiä suurempi.**

Kangasalan elinvoimaindeksin sekä veto- ja pitovoimaindeksin kehitys viimeisen viiden vuoden aikana

EVP-indeksin kehitys viimeisen viiden vuoden aikana

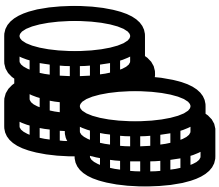

TULONSAAJIEN MEDIAANITULOT

Kangasalan tulonsaajien mediaanitulot olivat 29 681 euroa vuonna 2021. Kangasalan tulonsaajien mediaanitulot olivat samaa tasoa kuin samankokoisten kuntien keskimääräinen arvo.

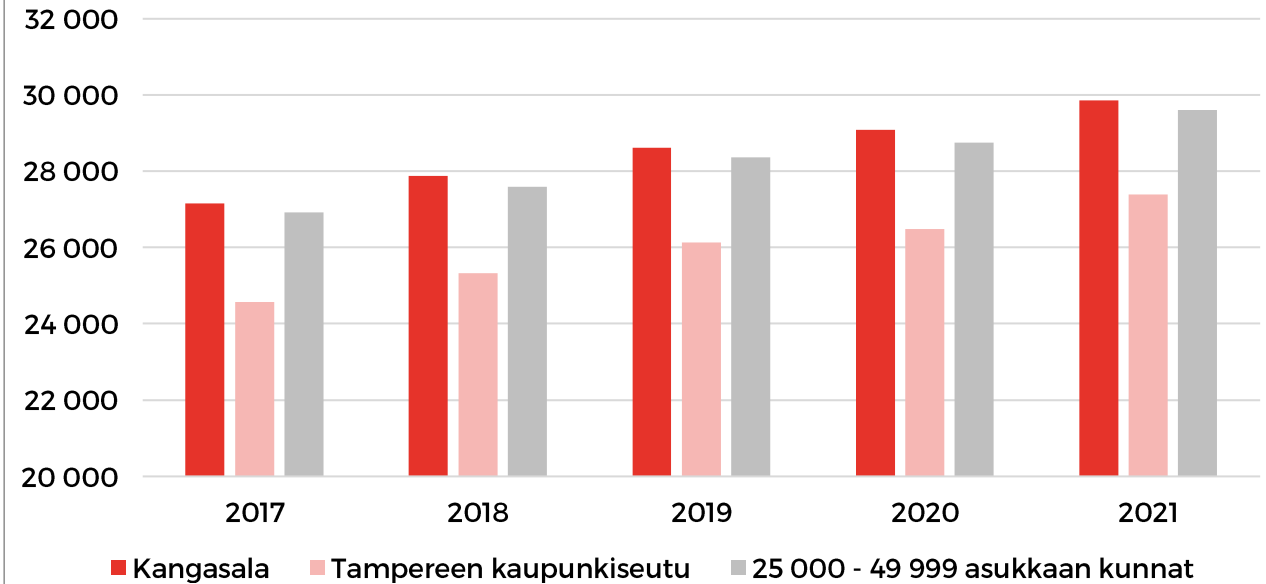

KANGASALAN TULONSAAJIEN MEDIAANITULOT olivat Tampereen kaupunkiseudun ja koko maan arvoja suuremmat vuonna 2021. **Kangasalan tulonsaajien mediaanitulot olivat heikoimmat verrokkiryhmässä, mutta vahvistuivat toiseksi eniten vuosina 2017-2021.**

KOKO MAASSA TULONSAAJIEN MEDIAANITULOT OLIVAT 26 637 EUROA VUONNA 2021. Manner-Suomessa tulonsaajien mediaanitulot olivat suurimmat Kauniaisissa (41 498 €) ja Espoossa (34 157 €) sekä alhaisimmat Rautavaarassa (18 677 €).

Tulonsaajien mediaanitulot 2017-2021

Verrokkiryhmä	Tulonsaajien mediaanitulot 2017	Tulonsaajien mediaanitulot 2021 ↑	Muutos % 2017-2021	Sijoitus Manner-Suomessa /293
Nurmijärvi	30 889 €	33 510 €	+8,5 %	6
Vihti	28 966 €	31 452 €	+8,6 %	15
Mustasaari	27 888 €	30 465 €	+9,2 %	24
Ylöjärvi	27 015 €	30 157 €	+11,6 %	31
Kangasala	27 150 €	29 861 €	+10,0 %	33

YRITYSTIHEYS

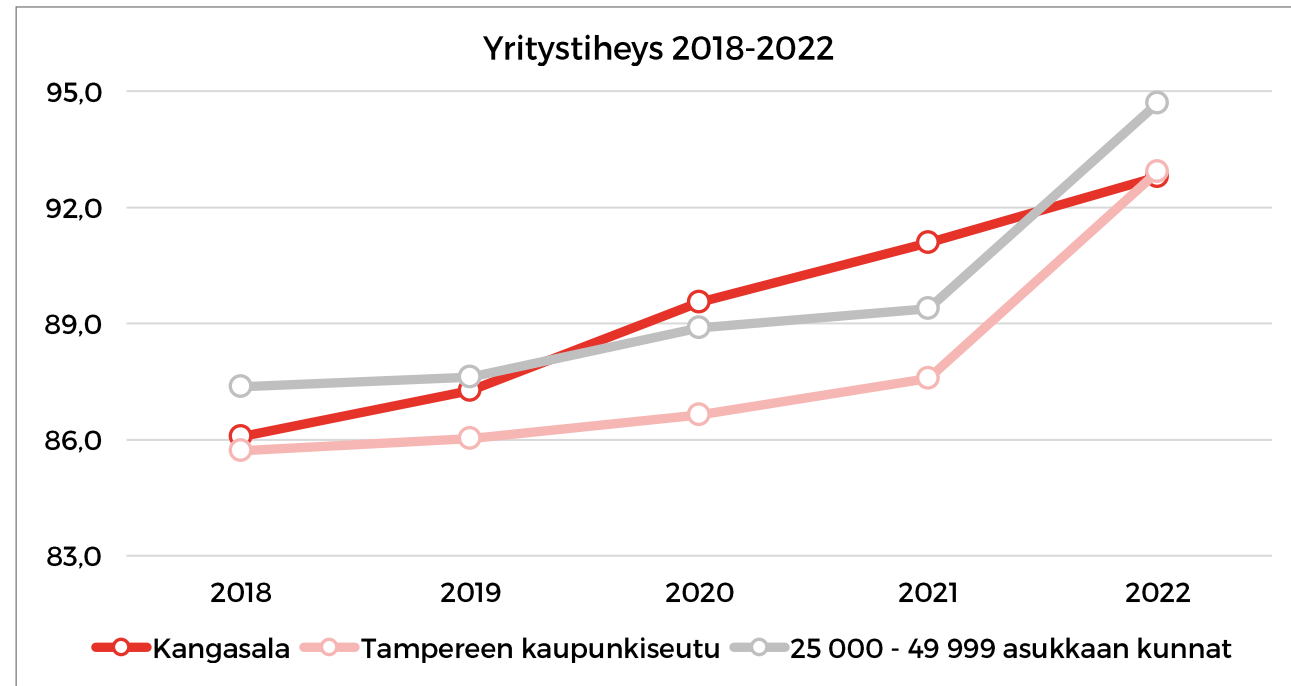
Kangasalalla oli 93 yrityksen toimipaikkaa 1 000 asukasta kohden vuonna 2022. Kangasalan yritystiheys oli samaa tasoa kuin samankokoisten kuntien keskimääräinen arvo.

KANGASALAN YRITYSTIHEYS oli samaa tasoa Tampereen kaupunkiseudun kanssa, mutta alhaisempi kuin koko maan arvo vuonna 2022. **Kangasalan yritystiheys oli alhaisin verrokkiryhmässä, ja kasvoi vähiten vuosina 2018-2022.**

KOKO MAASSA YRITYSTIHEYS OLI 109,1 VUONNA 2022. Manner-Suomessa yritystiheys oli suurin Kustavissa (209,3) ja Kittilässä (175,8) sekä alhaisin Kemissä (57,1).

Verrokkiryhmä	Yritystiheys 2018	Yritystiheys 2022 ↑	Muutos % 2018-2022	Sijoitus Manner-Suomessa /293
Vihti	102,4	110,3	+7,6 %	106
Mustasaari	101,8	106,4	+4,5 %	124
Ylöjärvi	98,2	104,0	+5,9 %	137
Nurmijärvi	94,4	100,1	+6,0 %	158
Kangasala	89,5	92,8	+3,6 %	191

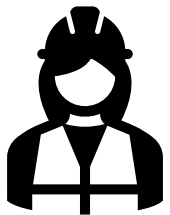

35-44-VUOTIAIDEN TYÖLLISYYSASTE

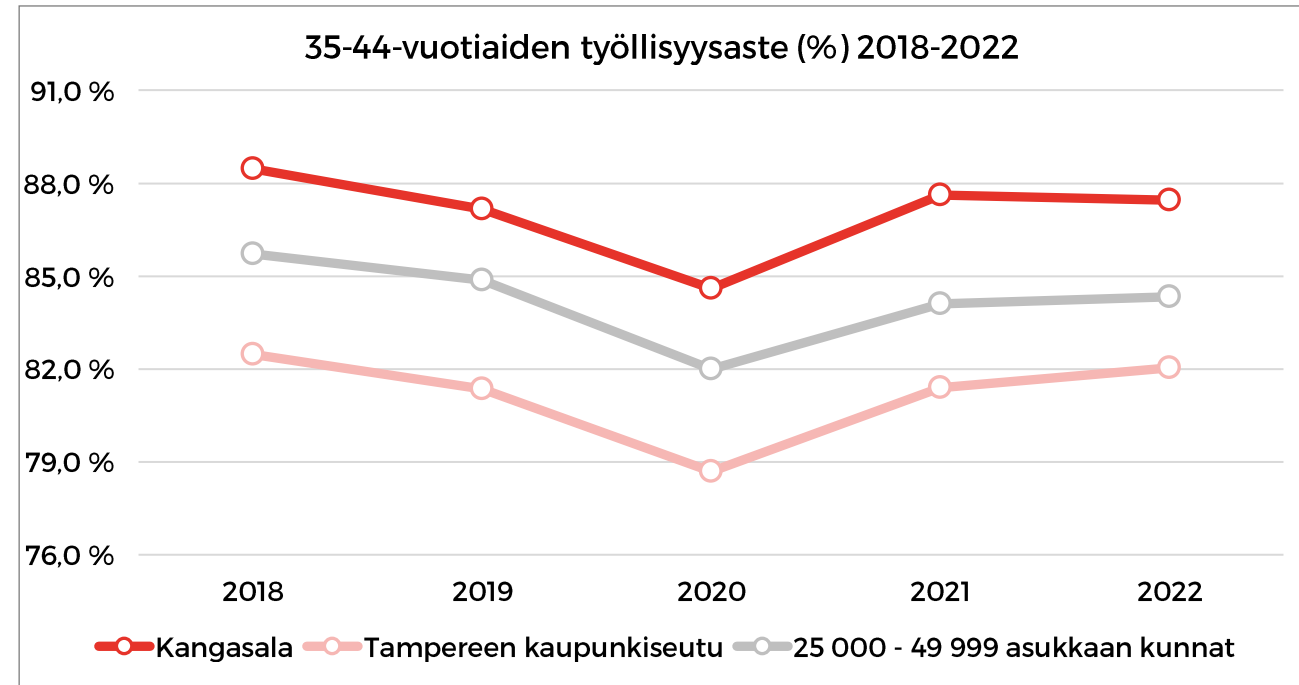
Kangasalan 35-44-vuotiaiden työllisyysaste oli 87,4 prosenttia vuonna 2022. Kangasalan työllisyysaste oli korkeampi kuin samankokoisten kuntien keskimääräinen arvo.

KANGASALAN 35-44-VUOTIAIDEN TYÖLLISYYSASTE oli Tampereen kaupunkiseudun ja koko maan työllisyysastetta merkittävästi korkeampi vuonna 2022. Kangasalan työllisyysaste oli kolmanneksi korkein verrokkiryhmässä, mutta laski toiseksi eniten vuosina 2018-2022.

KOKO MAASSA 35-44-VUOTIAIDEN TYÖLLISYYSASTE OLI 81,1 PROSENTTIA VUONNA 2022. Manner-Suomessa työllisyysaste oli korkein Nousiaisissa (92,6 %) ja Mustasaassa (92,6 %) sekä alhaisin Rautavaarassa (67,3 %).

Verrokkiryhmä	35-44-vuotiaiden työllisyysaste 2018	35-44-vuotiaiden työllisyysaste 2022 ↑	Muutos %-yks 2018-2022	Sijoitus Manner-Suomessa /293
Mustasaari	92,1 %	92,6 %	+0,6 %-yks	2
Ylöjärvi	88,9 %	88,3 %	-0,6 %-yks	19
Kangasala	88,5 %	87,4 %	-1,0 %-yks	32
Nurmijärvi	89,4 %	86,9 %	-2,5 %-yks	41
Vihti	87,3 %	86,6 %	-0,7 %-yks	48

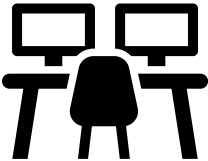

TYÖPAIKKAOMA- VARAISUUSASTE

Kangasalalla oli 8 909 työpaikkaa ja 15 130 työllistä eli työpaikkaomavaraisuusaste oli 58,9 prosenttia vuonna 2022. Kangasalan työpaikkaomavaraisuus oli heikempi kuin samankokoisten kuntien keskimääräinen arvo.

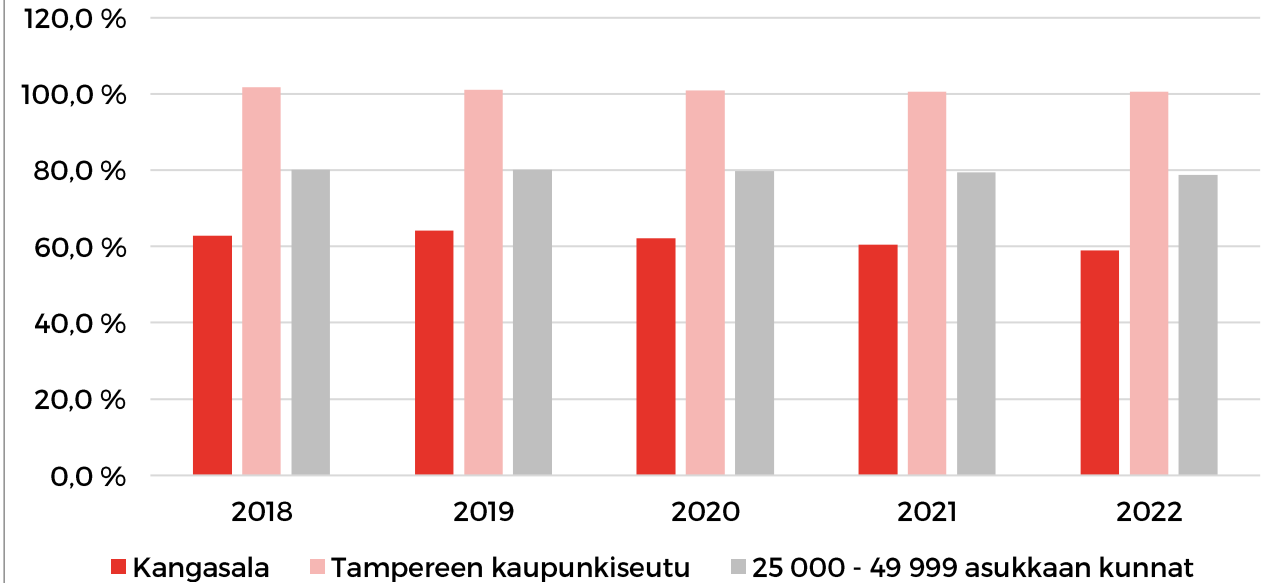

**KANGASALAN TYÖPAIKKAOMA-
VARAISUUS** oli Tampereen kaupunkiseudun arvoa huomattavasti heikempi vuonna 2022. **Kangasalan työpaikkaomavaraisuus oli kolmanneksi korkein verrokkiryhmässä, mutta laski toiseksi eniten vuosina 2018-2022.**

KOKO MANNER-SUOMEN KUNTIEN TYÖPAIKKAOMAVAR AISUUSASTE OLI KESKIARVOLTAAN 85,9 PROSENTTIA VUONNA 2022. Manner-Suomessa työpaikkaomavaraisuus oli vahvin Harjavallassa (153,9 %) ja Pietarsaaressa (136,8 %) sekä heikoin Lemissä (38,9 %).

Työpaikkaomavaraisuusaste 2018-2022

Verrokkiryhmä	Työpaikkaomavaraisuusaste 2018	Työpaikkaomavaraisuusaste 2022 ↑	Muutos %-yks. 2018-2022	Sijoitus Manner-Suomessa /293
Ylöjärvi	64,3 %	66,7 %	+2,4 %-yks	240
Vihti	61,6 %	59,1 %	-2,5 %-yks	264
Kangasala	62,7 %	58,9 %	-3,8 %-yks	265
Nurmijärvi	62,8 %	57,7 %	-5,1 %-yks	273
Mustasaari	57,8 %	56,8 %	-1,0 %-yks	276

TALOUELLINEN HUOLTOSUHDE

Kangasalalla oli 118 työtöntä ja työvoiman ulkopuolella olevaa 100 työllistä kohden vuonna 2022. Kangasalan taloudellinen huoltosuhde oli vahvempi kuin samankokoisten kuntien keski-määräinen arvo.

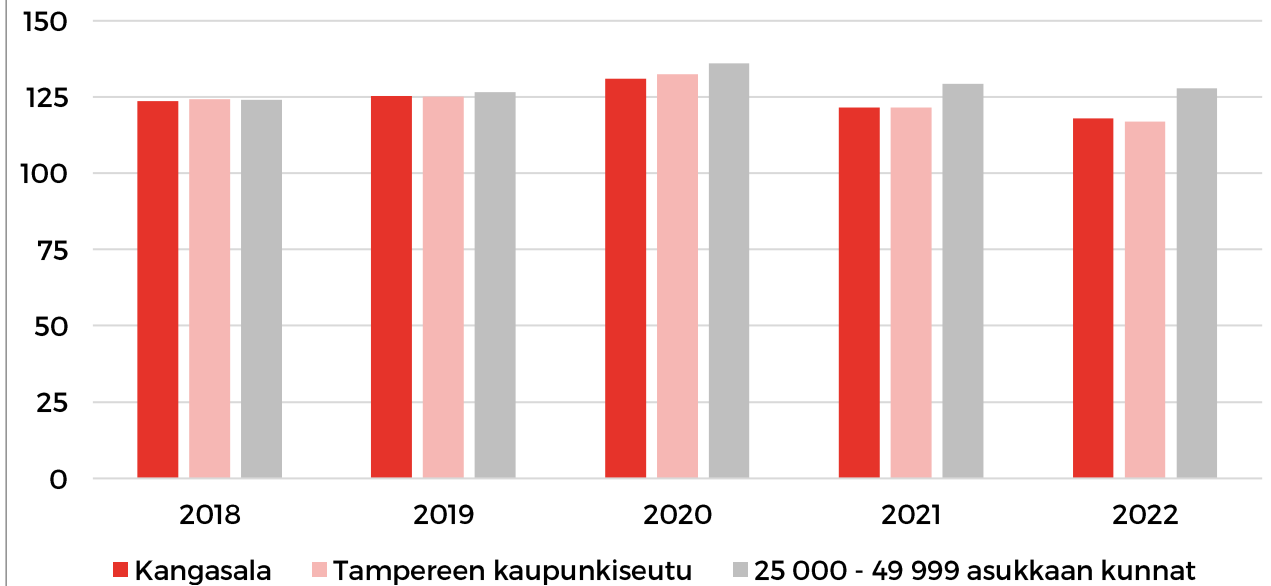

KANGASALAN TALOUDELLINEN HUOLTOSUHDE oli Tampereen kaupunkiseudun kanssa samaa tasoa, mutta koko maan arvoa vahvempi vuonna 2022. **Kangasalan taloudellinen huoltosuhde oli heikoin verrokkiryhmässä, mutta vahvistui eniten vuosina 2018-2022..**

KOKO MAASSA TALOUDELLINEN HUOLTOSUHDE OLI 130 VUONNA 2022. Manner-Suomessa huoltosuhde oli vahvin Kittilässä (99,3) ja Sipoossa (103,0) sekä heikoin Puolangassa (250,0).

Taloudellinen huoltosuhde 2018-2022

Verrokkiryhmä	Taloudellinen huoltosuhde 2018	Taloudellinen huoltosuhde 2022 ↓	Muutos 2018-2022	Sijoitus Manner-Suomessa /293
Nurmijärvi	110,9	107,4	-3,5	9
Mustasaari	116,5	111,4	-5,1	15
Vihti	116,7	113,6	-3,1	17
Ylöjärvi	121,6	117,5	-4,1	28
Kangasala	123,6	117,8	-5,8	29

AVOIMEN SEKTORIN TYÖPAIKKAMUUTOS

Kangasalalla oli 6 366 avoimen sektorin työpaikkaa vuonna 2022 ja niiden määrä kasvoi 3,9 prosentilla vuosina 2020-2022. Kangasalan avoimen sektorin työpaikkojen määrä kasvoi suhteellisesti vähemmän kuin samankokoisissa kunnissa keskimäärin.

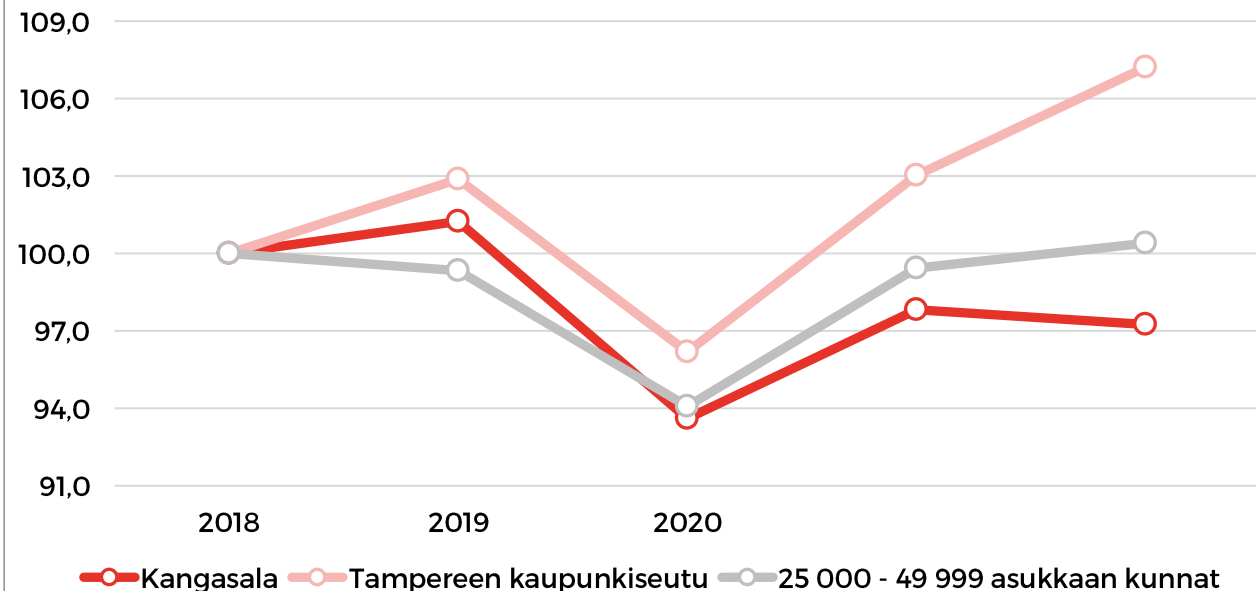

KANGASALAN AVOIMEN SEKTORIN TYÖPAIKKOJEN SUHTEELLINEN KASVU oli Tampereen kaupunkiseudun ja koko maan kasvua alhaisempi vuosina 2020-2022. Kangasalan avoimen sektorin työpaikkojen määrä oli kolmanneksi korkein verrokkiryhmässä, mutta kasvoi suhteellisesti tarkasteltuna toiseksi vähiten vuosina 2018-2022.

KOKO MAASSA AVOIMEN SEKTORIN TYÖPAIKAT KASVOIVAT 8,0 PROSENTILLA VUOSINA 2020-2022. Manner-Suomessa avoimen sektorin työpaikat kasvoivat suhteellisesti eniten Kolarissa (+34,2 %), Inarissa (+29,8 %) ja Enontekiöllä (+27,9 %).

Avoimen sektorin työpaikkojen suhteellinen kehitys 2018-2022

Verrokkiryhmä	Avoimen sektorin työpaikat 2020	Avoimen sektorin työpaikat 2022	Muutos % 2020-2022 ↑	Sijoitus Manner-Suomessa /293
Mustasaari	3 049	3 324	+9,0 %	49
Nurmijärvi	8 880	9 512	+7,1 %	72
Ylöjärvi	7 251	7 754	+6,9 %	76
Kangasala	6 126	6 366	+3,9 %	129
Vihti	5 626	5 836	+3,7 %	137

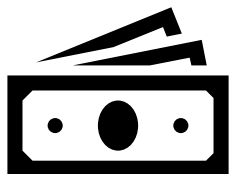

VEROTULOT (€/AS.)

Kangasalan verotulot asukasta kohden oli 4 648 euroa vuonna 2022. Kangasalan verotulot asukasta kohden oli alhaisempi kuin samankokoisten kuntien keskimääräinen arvo.

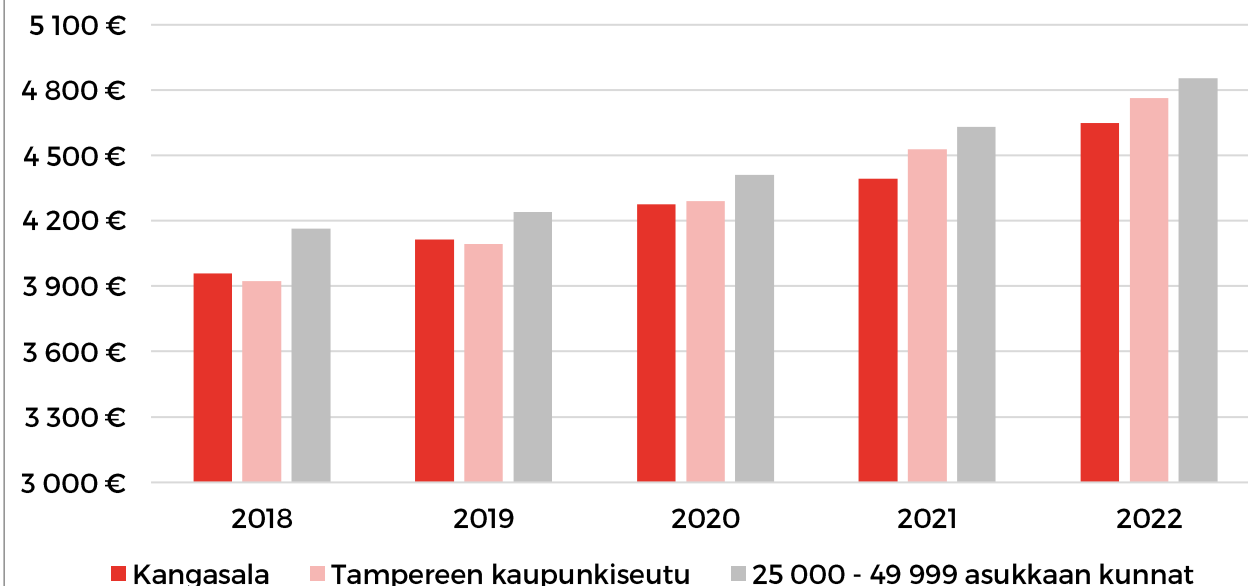

KANGASALAN VEROTULOT ASUKASTA KOHDEN oli Tampereen kaupunkiseudun ja Manner-Suomen arvoa alhaisempi vuonna 2022. **Kangasalan verotulot asukasta kohden oli kolmanneksi korkein verrokkiryhmässä ja kasvoi suhteellisesti tarkasteltuna toiseksi eniten vuosina 2018-2022.**

MANNER-SUOMESSA VEROTULOT ASUKASTA KOHDEN OLI 4 835 EUROA VUONNA 2022. Kunnista verotulot asukasta kohden oli suurin Kauniaisissa (8 522 €) ja Eurajoella (6 457 €) sekä alhaisin Merijärvellä (2 766 €).

Verotulot asukasta kohden 2018-2022

Verrokkiryhmä	Verotulot (€/as.) 2018	Verotulot (€/as.) 2022 ↑	Muutos % 2018-2022	Sijoitus Manner-Suomessa /293
Nurmijärvi	4 293 €	5 007 €	+16,6 %	29
Vihti	4 214 €	4 890 €	+16,0 %	34
Kangasala	3 958 €	4 648 €	+17,4 %	66
Ylöjärvi	3 801 €	4 540 €	+19,5 %	82
Mustasaari	3 876 €	4 520 €	+16,6 %	87

KERTYNYT YLI- TAI ALIJÄÄMÄ (€/AS.)

Kangasalalla kertyi ylijäämää 2 815 euroa asukasta kohden vuonna 2022. Kangasalan kertynyt ylijäämä asukasta kohden oli suurempi kuin samankokoisten kuntien keskimääräinen arvo.

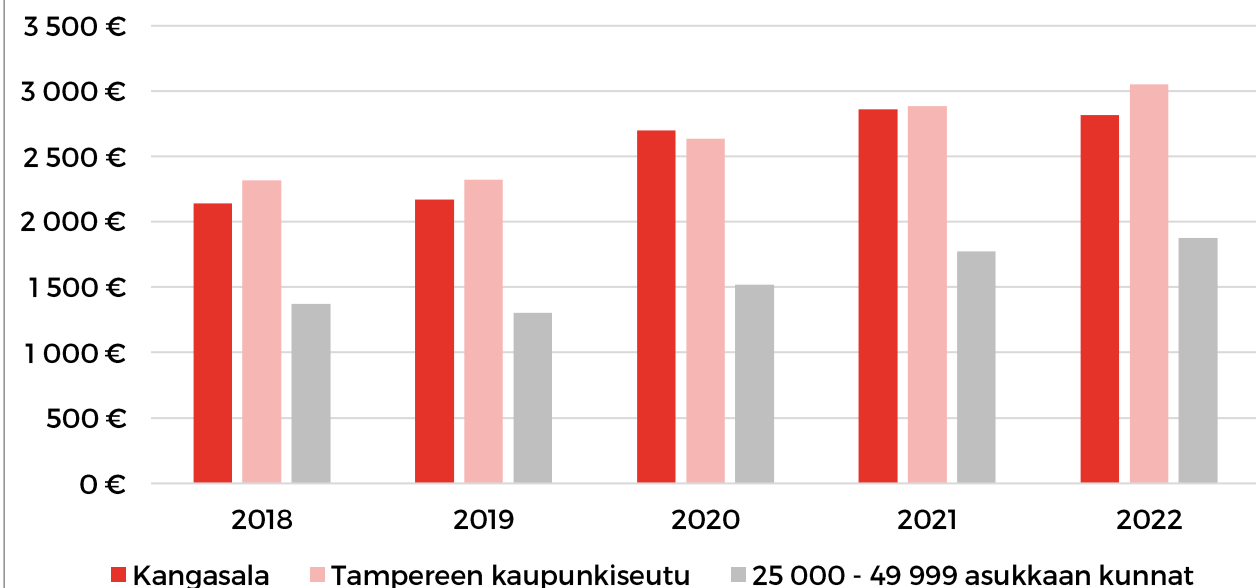

KANGASALAN KERTYNYT YLIJÄÄMÄ ASUKASTA KOHDEN oli Tampereen kaupunkiseudun ja Manner-Suomen arvoa alhaisempi vuonna 2022. **Kangasalan kertynyt ylijäämä asukasta kohden oli kuitenkin kaikista korkein verrokkiryhmässä**

MANNER-SUOMESSA KERTYI YLIJÄÄMÄÄ ASUKASTA KOHDEN 3 210 EUROA VUONNA 2022. Kunnista ylijäämää kertyi asukasta kohden eniten Kittilässä (+13 207 €) ja Helsingissä (+10 492 €). Alijäämää kertyi eniten Kyyjärvellä (-2 766 €) ja Pertunmaalla (-2 006 €).

Kertynyt ylijäämä asukasta kohden 2018-2022

Verrokkiryhmä	Kertynyt yli- tai alijäämä 2018	Kertynyt yli- tai alijäämä 2020	Kertynyt yli- tai alijäämä 2022 ↑	Sijoitus Manner-Suomessa /293
Kangasala	+2 141 €	+2 700 €	+2 815 €	72
Nurmijärvi	+1 991 €	+1 936 €	+2 188 €	110
Ylöjärvi	+1 643 €	+1 771 €	+1 819 €	126
Vihti	+893 €	+731 €	+1 248 €	165
Mustasaari	+422 €	+740 €	+851 €	208

KOULUTUSTASO- INDEKSI

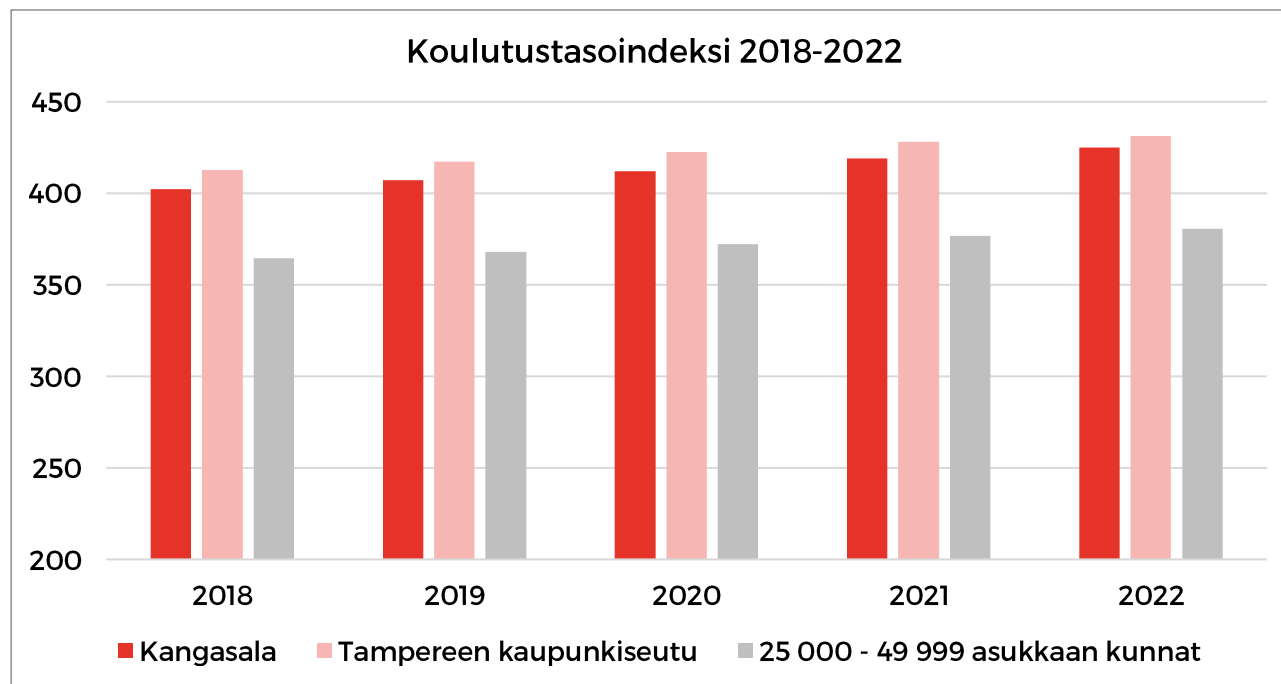
Kangasalalla perusasteen jälkeistä korkeinta tutkintoa suoritettiin keskimäärin 4,3 vuotta eli koulutustasoindeksi oli 425 vuonna 2022. Kangasalan koulutustasoindeksi oli vahvempi kuin samankokoisten kuntien keskimääräinen arvo.

KANGASALAN KOULUTUSTASOINDEKSI oli Tampereen kaupunkiseudun indeksiä hieman alhaisempi, mutta koko maan indeksiä suurempi vuonna 2022. **Kangasalan koulutustasoindeksi oli toiseksi korkein verrokkiryhmässä ja kasvoi suhteellisesti tarkasteltuna toiseksi eniten vuosina 2018-2022.**

KOKO MAASSA KOULUTUSTASOINDEKSI OLI 391 VUONNA 2022. Manner-Suomessa indeksi oli vahvin Kauniaisissa (604) ja Espoossa (489) sekä heikoin Kivijärvellä (244).

Verrokkiryhmä	Koulutustaso- indeksi 2018	Koulutustaso- indeksi 2022 ↑	Muutos % 2018- 2022	Sijoitus Manner- Suomessa /293
Mustasaari	408	430	+5,4 %	9
Kangasala	402	425	+5,6 %	61
Ylöjärvi	382	405	+5,9 %	58
Nurmijärvi	375	384	+2,3 %	41
Vihti	364	378	+3,7 %	28

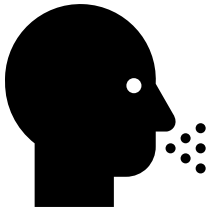

SAIRASTAVUUS- INDEKSI

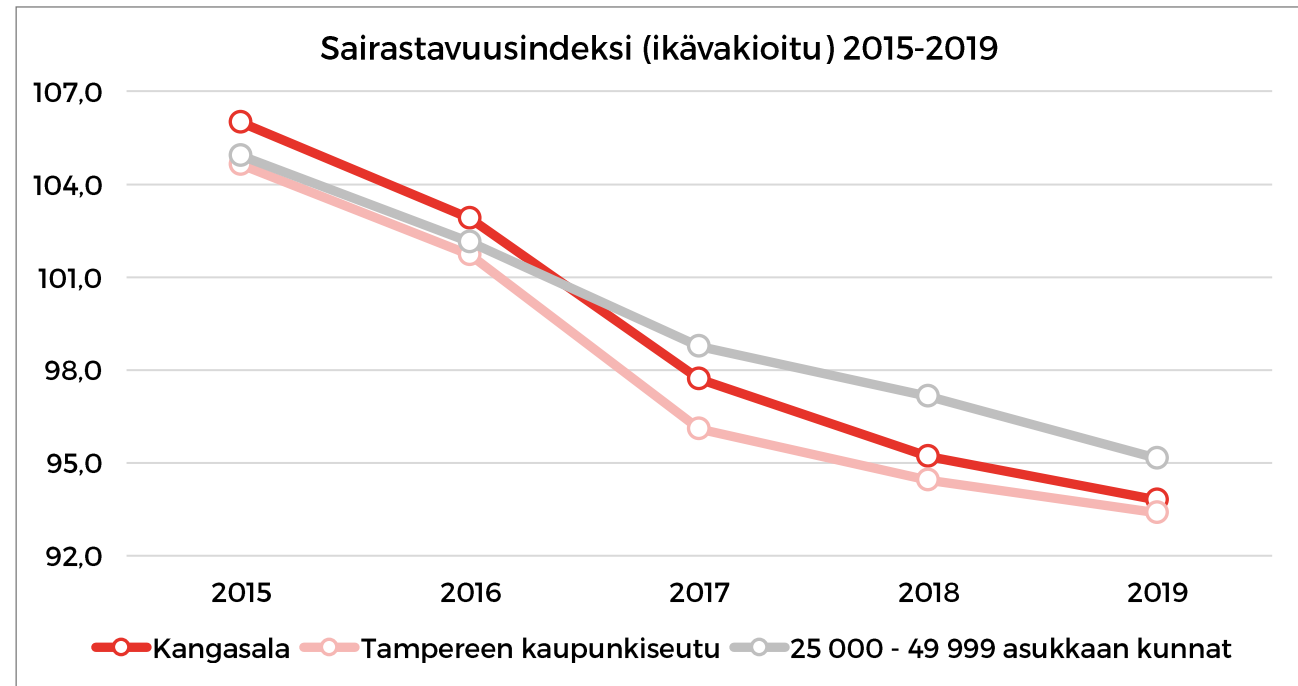
Kangasalan sairastavuusindeksi oli 94 vuonna 2019. Kangasalan indeksi oli samaa tasoa kuin samankokoisten kuntien keskimääräinen arvo.

KANGASALAN SAIRASTAVUUSINDEKSI oli samaa tasoa Tampereen kaupunki-seudun kanssa. **Kangasalan sairastavuusindeksi oli heikoin verrokkiryhmässä, mutta parantui eniten vuosina 2015-2019.**

MANNER-SUOMESSA SAIRASTAVUUSINDEKSI oli vahvin Kauniaisissa (61) ja Luodossa (69) sekä heikoin Rautavaarassa (190) vuonna 2019.

Verrokkiryhmä	Sairastavuusindeksi 2015	Sairastavuusindeksi 2019 ↓	Muutos % 2015-2019	Sijoitus Manner-Suomessa /293
Mustasaari	84	78	-7,2 %	9
Vihti	97	86	-11,3 %	28
Nurmijärvi	94	90	-4,1 %	41
Ylöjärvi	105	93	-11,4 %	58
Kangasala	106	94	-11,5 %	61

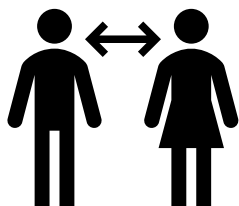

VÄESTÖNMUUTOS

Kangasalalla väkiluku kasvoi 1 283 henkilöllä eli 4,1 prosentilla vuosien 2018-2022 aikana. Kangasalan suhteellinen väestönkasvu on ollut voimakkaampaa kuin samankokoisten kuntien keskimääräinen kasvu.

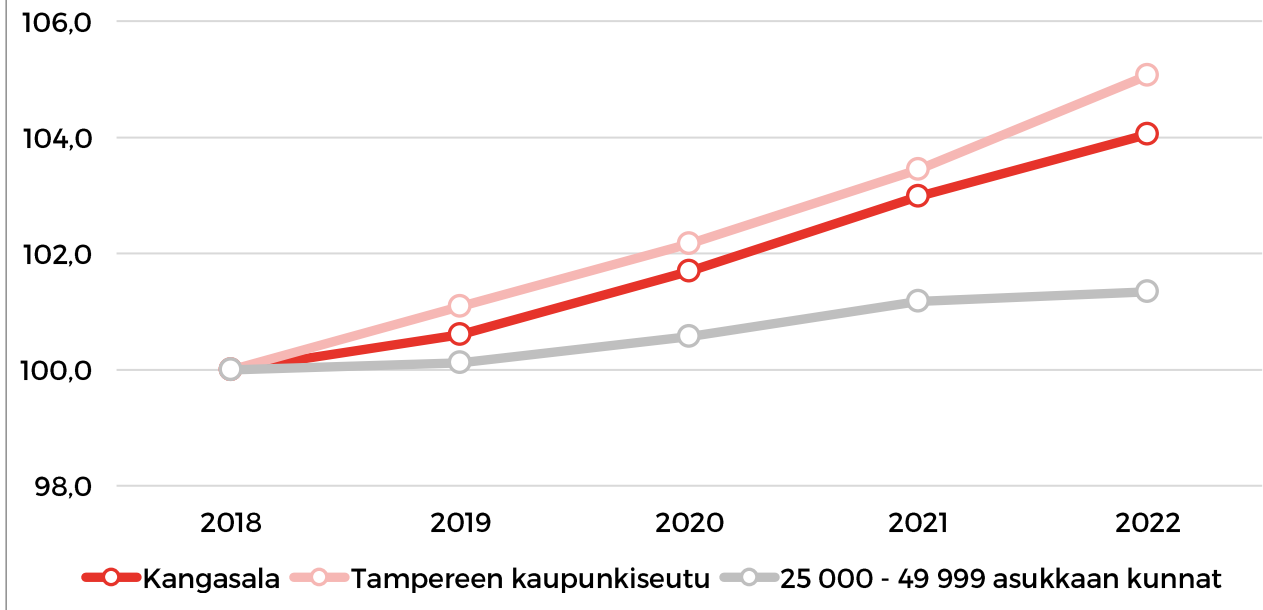

KANGASALAN SUHTEELLINEN VÄESTÖNKASVU oli Tampereen kaupunkiseudun kasvua hieman alhaisempi, mutta koko maan kasvua selkeästi suurempi vuosina 2018-2022. **Kangasalan väkiluku oli toiseksi korkein verrokkiryhmässä ja suhteellinen väestönkasvu toiseksi korkeinta tarkastelujakson aikana.**

KOKO MAASSA VÄKILUKU KASVOI 0,8 PROSENTILLA VUOSINA 2018-2022. Manner-Suomessa suhteellinen väestönkasvu oli korkeita Sipoossa (+8,0 %) ja Kempeleessä (+7,7 %). Väestönlasku oli voimakkainta Kyyjärvellä (-10,9 %) ja Rautavaarassa (-10,5 %).

Suhteellinen väestönkehitys 2018-2022

Verrokkiryhmä	Väestö 2018	Väestö 2022	Muutos % 2018-2022 ↑	Sijoitus Manner-Suomessa /293
Nurmijärvi	42 665	44 458	+4,2 %	16
Kangasala	31 676	32 959	+4,1 %	18
Ylöjärvi	32 983	33 607	+1,9 %	38
Mustasaari	19 444	19 662	+1,1 %	46
Vihti	29 211	28 913	-1,0 %	73

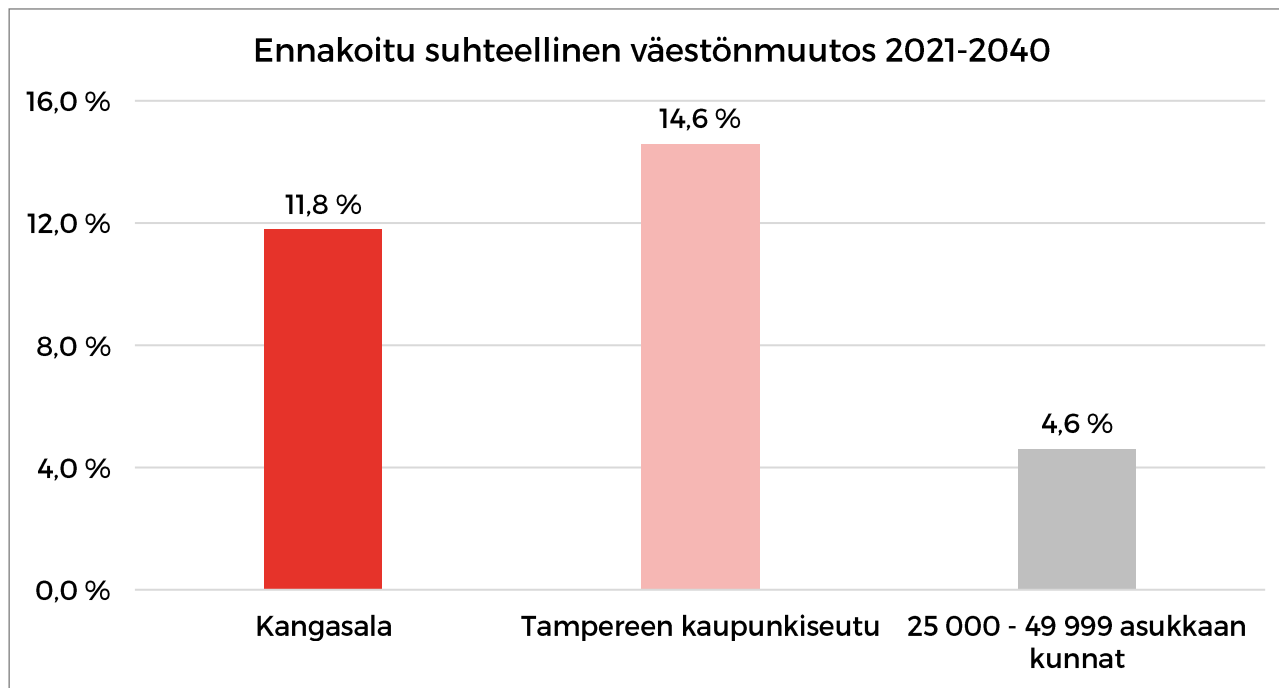
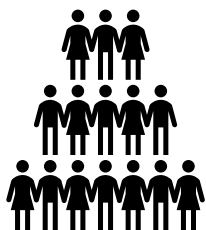
MDI:N VÄESTÖENNUSTE

Kangasalalla väkiluvun ennakoitaan kasvavan 3 878 henkilöllä eli 11,8 prosentilla vuosien 2022-2040 aikana. Kangasalan suhteellinen väestönkasvun ennakoitaan olevan voimakkaampaa kuin samankokoisten kuntien keskimääräinen kasvu.

KANGASALAN SUHTEELLISEN VÄESTÖNKASVUN ENNAKOIDAAN olevan Tampereen kaupunkiseudun kasvua alhaisempaa, mutta koko maan kasvua huomattavasti suurempaa vuosina 2022-2040. Kangasalan väkiluvun ennakoitaan olevan toiseksi suurin verrokkiryhmässä ja suhteellisen väestönkasvun olevan toiseksi korkeinta tarkastelujakson aikana.

KOKO MAASSA VÄKILUKUN ENNAKOIDAAN KASVAVAN 3,9 PROSENTILLA VUOSINA 2022-20240. Manner-Suomessa suhteellisen väestönkasvun ennakoitaan olevan korkeinta Sipoossa (+27,4 %) ja Espoossa (+25,0 %). Väestönlaskun ennakoitaan olevan voimakkainta Kyyjärvellä (-31,1 %) ja Soinilla (-29,0 %).

Verrokkiryhmä	Väestö 2022	Väestö 2040	Muutos % 2022-2040 ↑	Sijoitus Manner-Suomessa /293
Nurmijärvi	44 458	50 366	+13,3 %	17
Kangasala	32 959	36 837	+11,8 %	20
Ylöjärvi	33 607	35 526	+5,7 %	33
Vihti	28 913	30 218	+4,5 %	39
Mustasaari	19 662	19 903	+1,2 %	51

TYÖLLISTEN NETTOMUUTTO

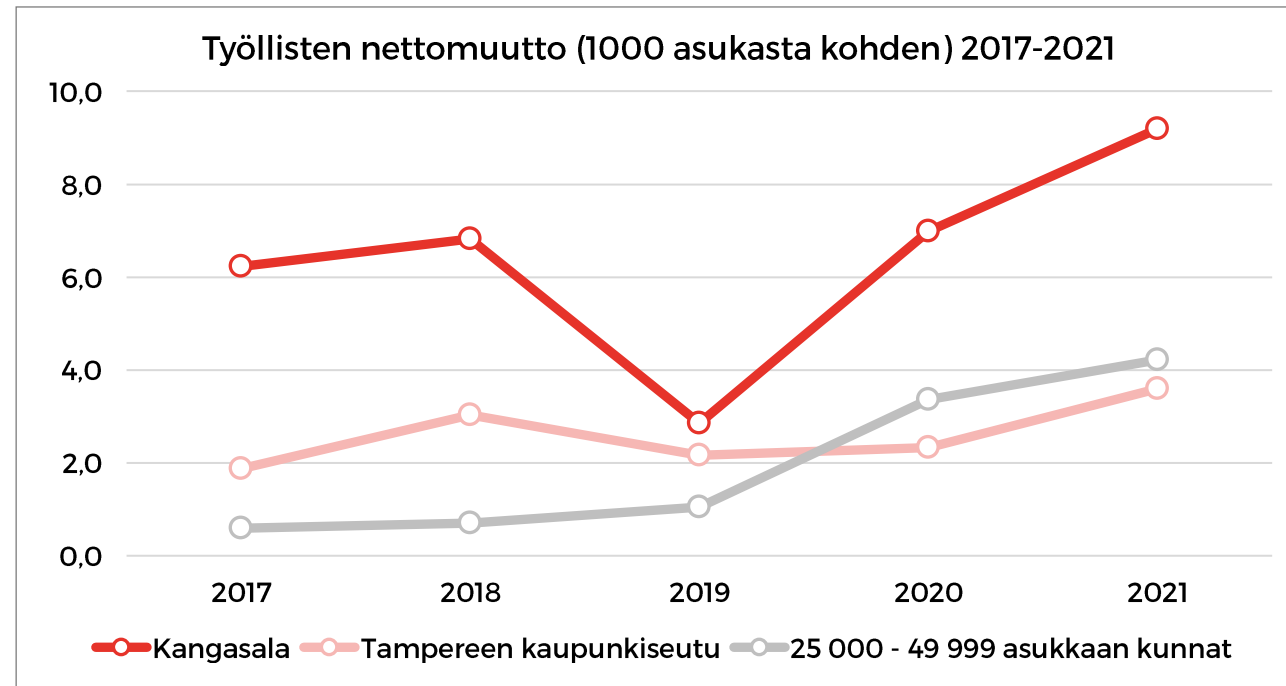
Kangasala sai muuttovoittoa työllisistä yhteensä 616 henkilöä vuosina 2019-2021. Kangasalan työllisten nettomuutto 1 000 asukasta kohden oli suurempi kuin samankokoisten kuntien keskimääräinen nettomuutto.

KANGASALAN TYÖLLISTEN NETTOMUUTTO 1 000 ASUKASTA KOHDEN oli Tampereen kaupunkiseudun nettomuuttoa suurempi vuosina 2019-2021. Kangasalan nettomuutto oli toiseksi korkein verrokkiryhmässä tarkastelujakson aikana.

MANNER-SUOEMSSA TYÖLLISTEN NETTOMUUTTO 1 000 ASUKASTA KOHDEN oli suurin Kustavissa (+17,3) ja Sipoossa (+14,5) vuosina 2019-2021. Alhaisin nettomuutto oli Lappajärvellä (-10,8) ja Perhossa (-9,6).

Verrokkiryhmä	Työllisten nettomuutto 2019-2021	Työllisten nettomuutto (1 000 as. kohden) 2019-2021 ↑	Sijoitus Manner-Suomessa /293
Nurmijärvi	+1 043	+8,0	15
Kangasala	+616	+6,3	24
Ylöjärvi	+389	+3,9	37
Mustasaari	+114	+1,9	69
Vihti	+112	+1,3	90

SISÄISTEN MUUTTOJEN VILKKAUS

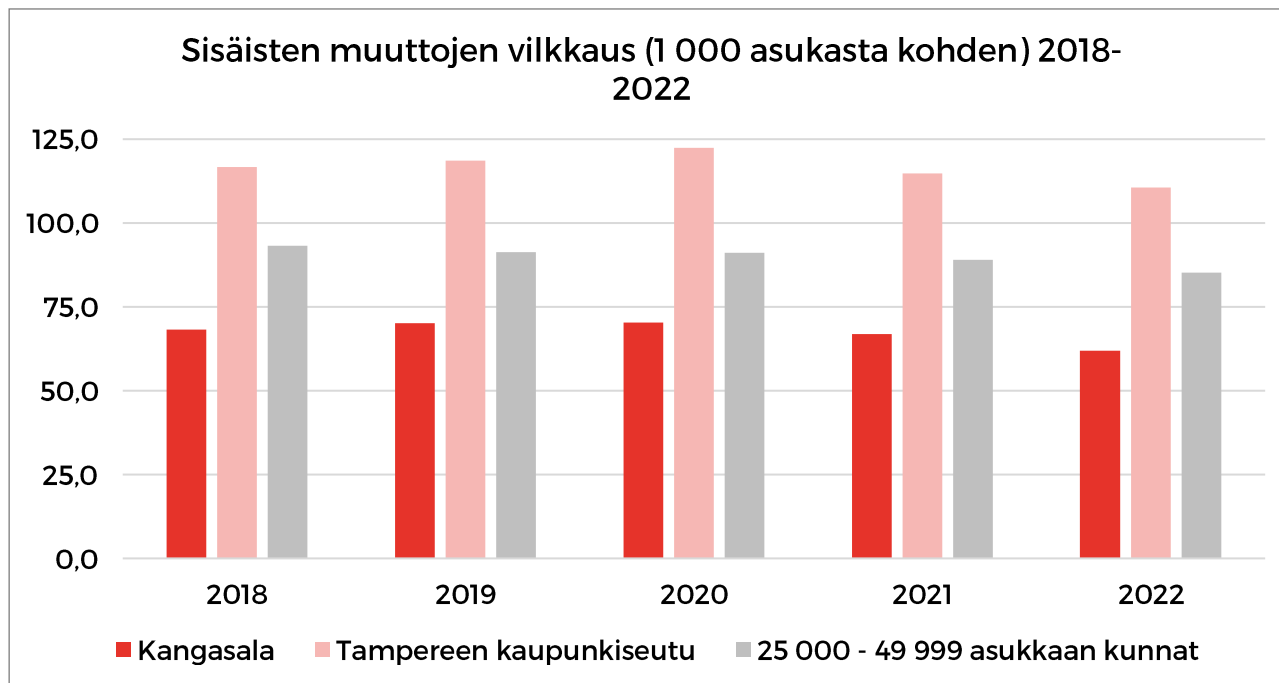
Kangasalan kuntarajojen sisällä tapahtui yhteensä 6 486 sisäistä muuttoa vuosina 2020-2022. Kangasalan sisäisten muuttojen vilkkaus 1 000 asukasta kohden oli alhaisempi kuin samankokoisten kuntien keskimääräinen arvo.

KANGASALAN SISÄISTEN MUUTTOJEN VILKKAUS 1 000 ASUKASTA KOHDEN oli Tampereen kaupunkiseudun ja koko maan arvoa merkittävästi alhaisempi vuosina 2020-2022. **Kangasalan sisäisten muuttojen vilkkaus oli toiseksi alhaisin verrokkiryhmässä tarkastelujakson aikana.**

KOKO MAASSA SISÄISTEN MUUTTOJEN VILKKAUS 1 000 ASUKASTA KOHDEN OLI 106,3 VUOSINA 2020-2022. Manner-Suomessa muuttojen määrä 1 000 asukasta kohden oli suurinta Helsingissä (158,7) ja Jyväskylässä (153,0) sekä alhaisinta Kustavissa (21,2).

Verrokkiryhmä	Sisäisten muuttojen määrä 2020-2022	Sisäisten muuttojen määrä (1 000 as. kohden) 2020-2022 ↑	Sijoitus Manner-Suomessa /293
Nurmijärvi	10 526	79,6	62
Vihti	6 432	73,7	82
Ylöjärvi	6 577	66,3	112
Kangasala	6 486	65,4	117
Mustasaari	2 628	44,8	236

VALMISTUNEET ASUNNOT

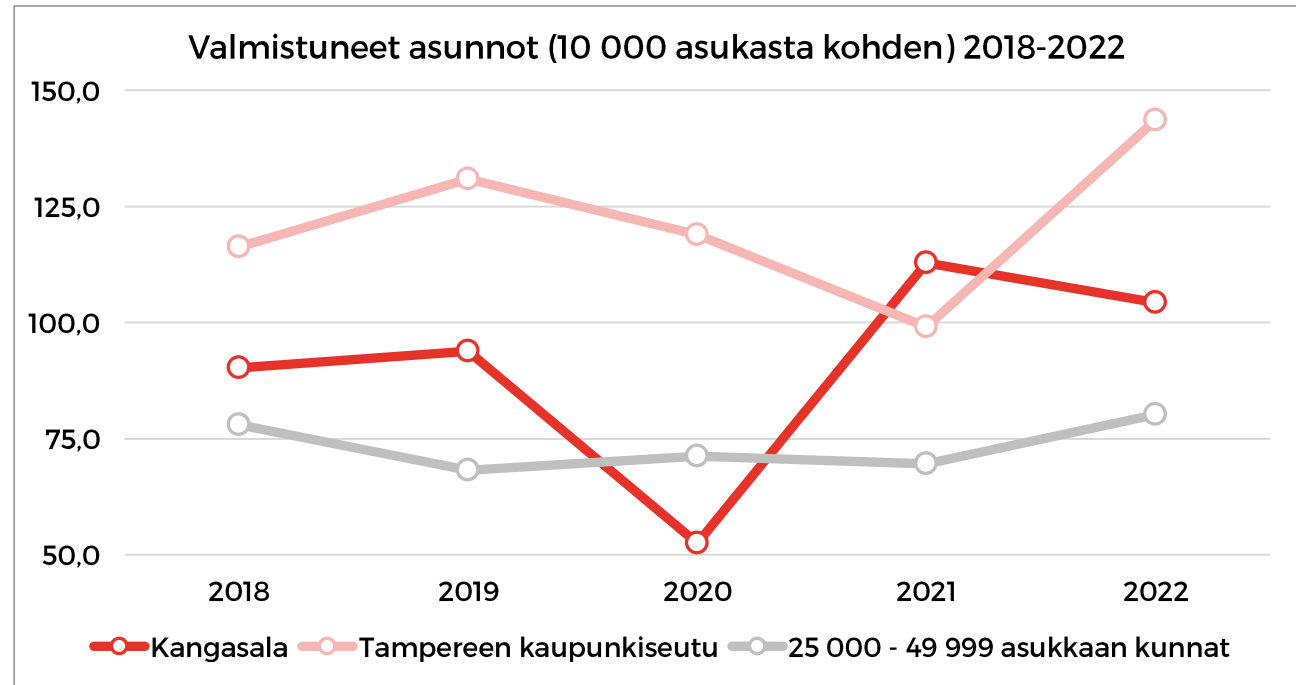
Kangasalalla valmistui yhteensä 881 asuntoa vuosina 2020-2022. Kangasalan valmistuneiden asuntojen määrä 10 000 asukasta kohden oli suurempi kuin samankokoisten kuntien keskimääräinen arvo.

KANGASALAN VALMISTUNEIDEN ASUNTOJEN MÄÄRÄ 10 000 ASUKASTA KOHDEN oli Tampereen kaupunkiseudun arvoa alhaisempi, mutta koko maan arvoa suurempi vuosina 2020-2022. **Kangasalan valmistuneiden asuntojen määrä oli toiseksi korkein verrokkiryhmässä tarkastelujakson aikana.**

KOKO MAASSA ASUNTOJA VALMISTUI 10 000 ASUKASTA KOHDEN YHTEENSÄ 71 VUOSINA 2020-2022. Manner-Suomessa asuntoja valmistui 10 000 asukasta kohden eniten Espoossa (165,5) ja Tuusulassa (158,1). Asuntoja ei valmistunut ollenkaan Punkalaitumella ja Savukoskella.

Verrokkiryhmä	Valmistuneet asunnot 2020-2022	Valmistuneet asunnot (10 000 as. kohden) 2020-2022 ↑	Sijoitus Manner-Suomessa /293
Nurmijärvi	1 209	91,5	20
Kangasala	881	89,9	21
Mustasaari	351	59,9	38
Ylöjärvi	553	55,0	45
Vihti	229	26,2	84

VANHOJEN OSAKEASUNTOJEN NELIÖHINNAT

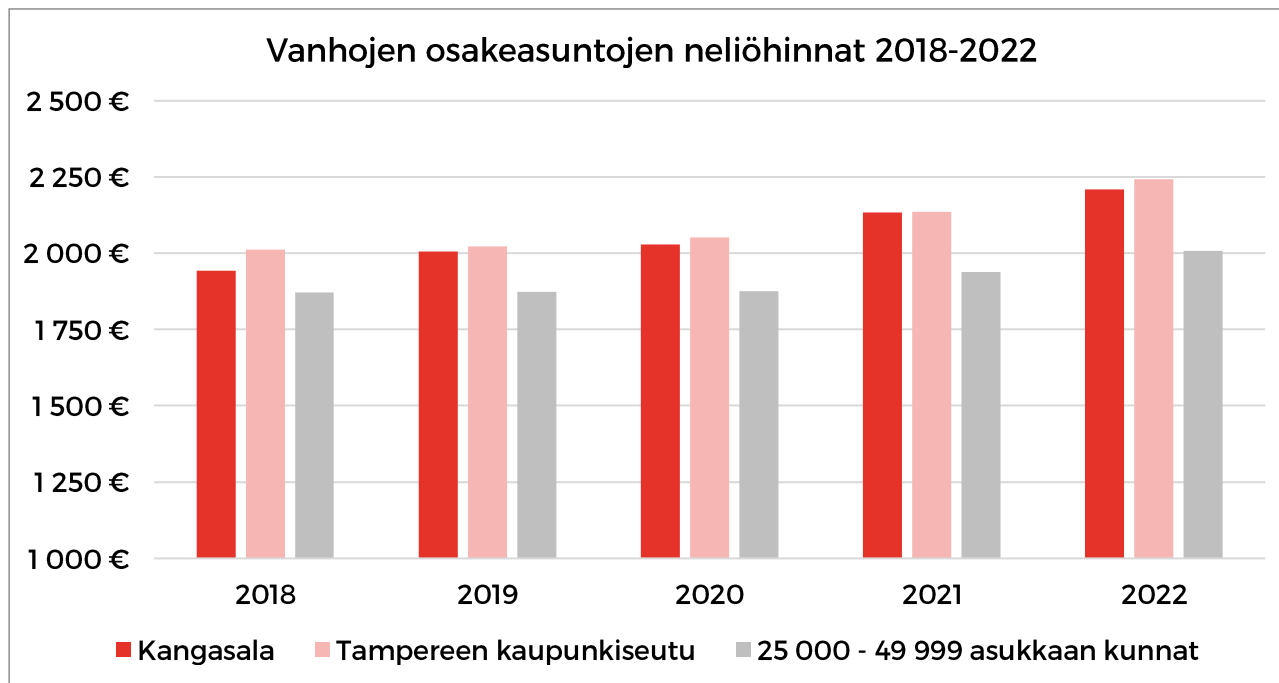
Kangasalalla vanhojen osakeasuntojen neliöhinnat olivat 2 208 euroa vuonna 2022. Kangasalan neliöhinnat olivat suurempia kuin samankokoisten kuntien keskimääräinen neliöhinta.

KANGASALAN VANHOJEN OSAKEASUNTOJEN NELIÖHINNAT

olivat Tampereen kaupunkiseudun hintojen kanssa samaa tasoa, mutta koko maan hintoja selkeästi alhaisemmat vuonna 2022. Kangasalan neliöhinnat olivat kolmanneksi korkeimmat verrokki-ryhmässä ja kasvoivat suhteellisesti tarkasteltuna toiseksi eniten vuosina 2018-2022.

KOKO MAASSA VANHOJEN OSAKEASUNTOJEN NELIÖHINNAT OLIVAT KESKIMÄÄRIN 2 848 EUROA VUONNA 2022. Manner-Suomessa neliöhinnat olivat korkeimmat Helsingissä (5 690 €), Kauniaisissa (4 503 €) ja Espoossa (4 084 €).

Verrokkiryhmä	Neliöhinta 2018	Neliöhinta 2022 ↑	Muutos % 2018-2022	Sijoitus Manner-Suomessa /246
Nurmijärvi	2 221 €	2 482 €	+11,8 %	14
Ylöjärvi	1 875 €	2 241 €	+19,5 %	22
Kangasala	1 943 €	2 208 €	+13,6 %	24
Vihti	1 993 €	2 070 €	+3,9 %	30
Mustasaari	1 693 €	1 779 €	+5,1 %	51

ULKOMAALAI- TAUSTAISTEN OSUUS

Kangasalalla oli yhteensä 984 ulkomaalaistaustaista henkilöä vuonna 2022. Kangasalan ulkomaalaistaustaisten henkilöiden osuus väestöstä oli alhaisempi kuin samankokoisten kuntien keski-määräinen osuus.

KANGASALAN ULKOMAALAISTAUSTAISTEN HENKILÖIDEN OSUUS VÄESTÖSTÄ

oli Tampereen kaupunkiseudun ja koko maan osuuksia selkeästi alhaisempi vuonna 2022. Kangasalan ulkomaalaistaustaisten osuus oli toiseksi alhaisin verrokki-ryhmässä, mutta kasvoi kolmanneksi eniten vuosina 2018-2022.

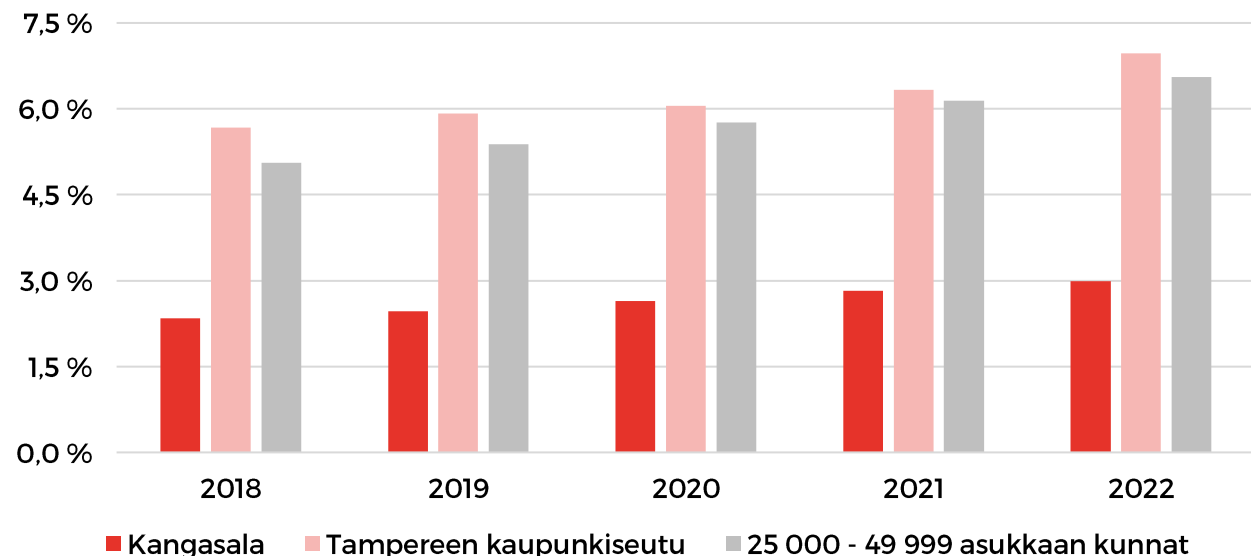

KOKO MAASSA ULKOMAALAISTAUSTAISTEN OSUUS VÄESTÖSTÄ OLI 9,1 PROSENTTIA VUONNA 2022.

Manner-Suomessa ulkomaalaistaustaisten osuus oli korkein Vantaalla (25,3 %) ja Espoossa (22,0 %) sekä alhaisin Reisjärvellä (0,4 %).

Ulkomaalaistaustaisten osuus väestöstä 2018-2022

Verrokki-ryhmä	Ulkomaalaistaustaisten osuus 2018	Ulkomaalaistaustaisten osuus 2022 ↑	Muutos %-yks 2018-2022	Sijoitus Manner-Suomessa /293
Nurmijärvi	4,7 %	7,3 %	+2,6 %-yks	29
Vihti	5,4 %	6,6 %	+1,2 %-yks	36
Mustasaari	3,0 %	3,4 %	+0,4 %-yks	127
Kangasala	2,3 %	3,0 %	+0,7 %-yks	152
Ylöjärvi	2,4 %	2,9 %	+0,5 %-yks	157

OPIKELIJOIDEN OSUUS

Kangasalalla oli yhteensä 2 217 opiskelijaa vuonna 2022. Kangasalan opiskelijoiden osuus väestöstä oli samaa tasoa kuin samankokoisten kuntien keskimääräinen osuus.

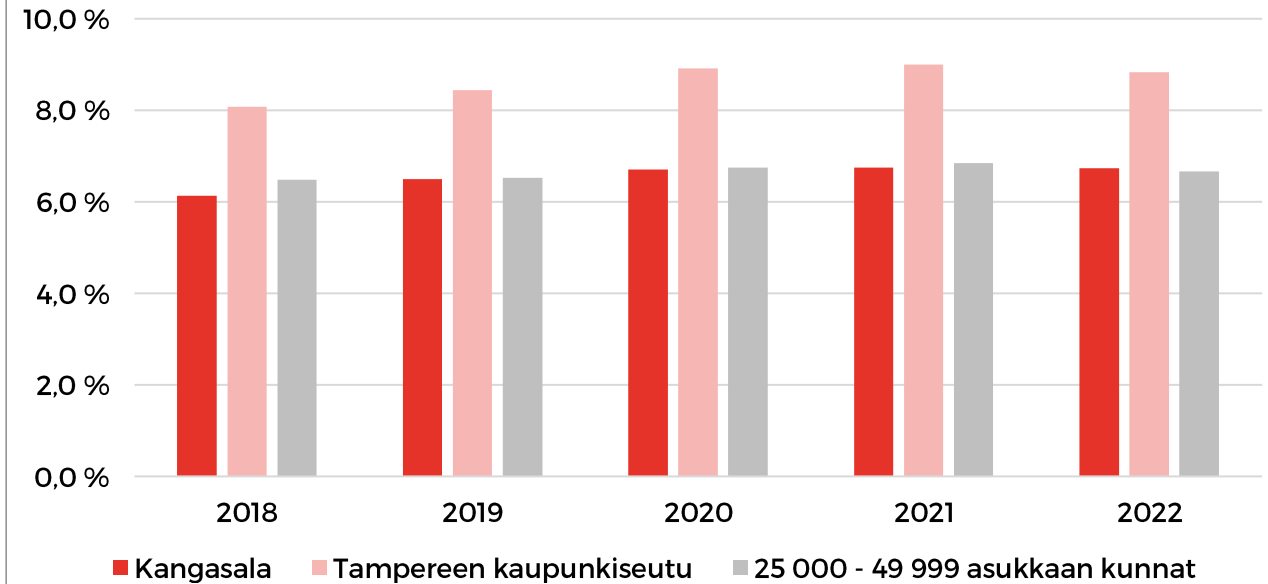

KANGASALAN OPIKELIJOIDEN OSUUS VÄESTÖSTÄ oli Tampereen kaupunkiseudun ja koko maan osuuksia alhaisempi vuonna 2022. **Kangasalan opiskelijoiden osuus oli toiseksi korkein verrokkiryhmässä ja kasvoi eniten vuosina 2018-2022.**

KOKO MAASSA OPIKELIJOIDEN OSUUS VÄESTÖSTÄ OLI 7,4 PROSENTTIA VUONNA 2022. Manner-Suomessa opiskelijoiden osuus oli korkein Joensuussa (11,6 %) ja Jyväskylässä (11,1 %) sekä alhaisin Luhangassa (2,3 %).

Opiskelijoiden osuus väestöstä 2018-2022

Verrokkiryhmä	Opiskelijoiden osuus 2018	Opiskelijoiden osuus 2022 ↑	Muutos %-yks 2018-2022	Sijoitus Manner-Suomessa /293
Nurmijärvi	6,8 %	6,8 %	0,0 %-yks	43
Kangasala	6,1 %	6,7 %	+0,6 %-yks	47
Ylöjärvi	6,3 %	6,4 %	+0,1 %-yks	75
Vihti	6,3 %	6,2 %	-0,2 %-yks	91
Mustasaari	5,7 %	6,0 %	+0,3 %-yks	103

15-34-VUOTIAIDEN NETTOMUUTTO

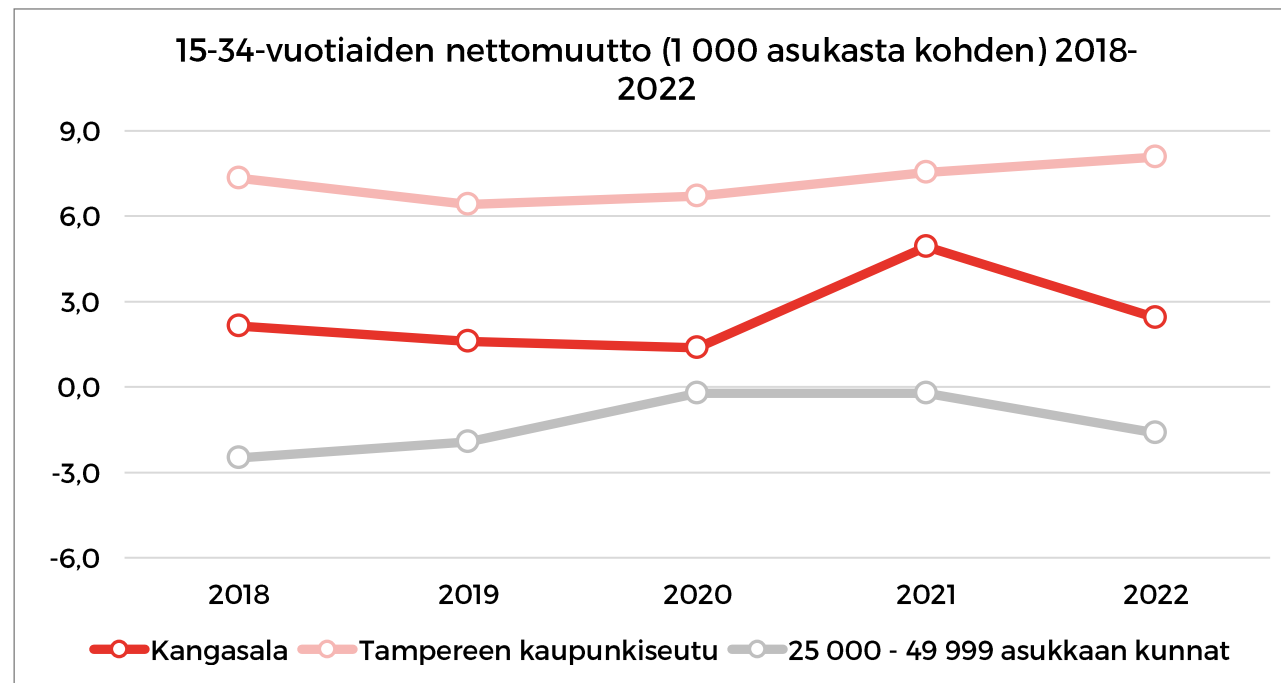
Kangasala sai muuttovoittoa 15-34-vuotiaista yhteensä 285 henkilöä vuosina 2020-2022. Kangasalan 15-34-vuotiaiden nettomuutto 1 000 asukasta kohden oli suurempi kuin samankokoisten kuntien keskimääräinen nettomuutto.

KANGASALAN 15-34-VUOTIAIDEN NETTOMUUTTO 1 000 ASUKASTA KOHDEN oli Tampereen kaupunkiseudun nettomuuttoa alhaisempi vuosina 2020-2022. Kangasalan nettomuutto oli kaikista korkein verrokkiryhmässä tarkastelujakson aikana.

MANNER-SUOMESSA 15-34-VUOTIAIDEN NETTOMUUTTO 1 000 ASUKASTA KOHDEN oli suurin Tampereella (+10,5) ja Kittilässä (+7,0) vuosina 2020-2022. Alhaisin nettomuutto oli Kyyjärvellä (-19,4) ja Lappajärvellä (-16,0).

Verrokkiryhmä	15-34-vuotiaiden nettomuutto 2020-2022	15-34-vuotiaiden nettomuutto (1 000 as. kohden) 2020-2022 ↑	Sijoitus Manner-Suomessa /293
Kangasala	+285	+2,9	17
Nurmijärvi	+85	+0,7	30
Mustasaari	-2	0,0	36
Ylöjärvi	-214	-2,1	56
Vihti	-439	-5,0	142

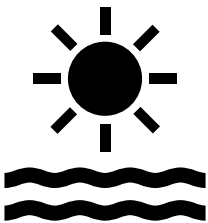

KESÄASUKKAIDEN MÄÄRÄ

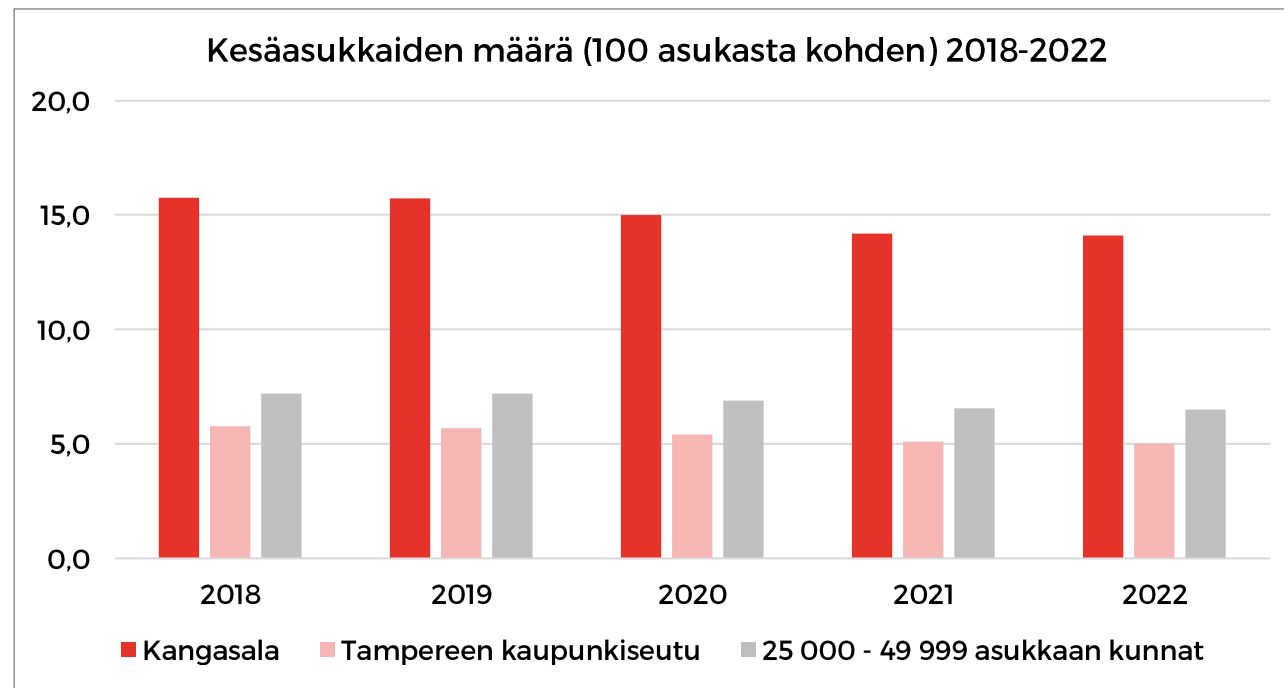
Kangasalalla oli yhteensä 4 644 kesäasukasta vuonna 2022. Kangasalan kesäasukkaiden määrä 100 asukasta kohden oli suurempi kuin samankokoisten kuntien keskimääräinen arvo.

KANGASALAN KESÄASUKKAIDEN MÄÄRÄ 100 ASUKASTA KOHDEN oli Tampereen kaupunkiseudun ja koko maan arvoa merkittävästi suurempi vuonna 2022. Kangasalan kesä-asukkaiden määrä 100 asukasta kohden oli kolmanneksi korkein verrokki-ryhmässä.

KOKO MAASSA KESÄASUKKAIDEN MÄÄRÄ 100 ASUKASTA KOHDEN OLI 9,3 VUONNA 2022. Manner-Suomessa kesäasukkaiden määrä 100 asukasta kohden oli suurin Kustavissa (431,7), Puumalassa (246,1) ja Kuhmoisissa (210,6).

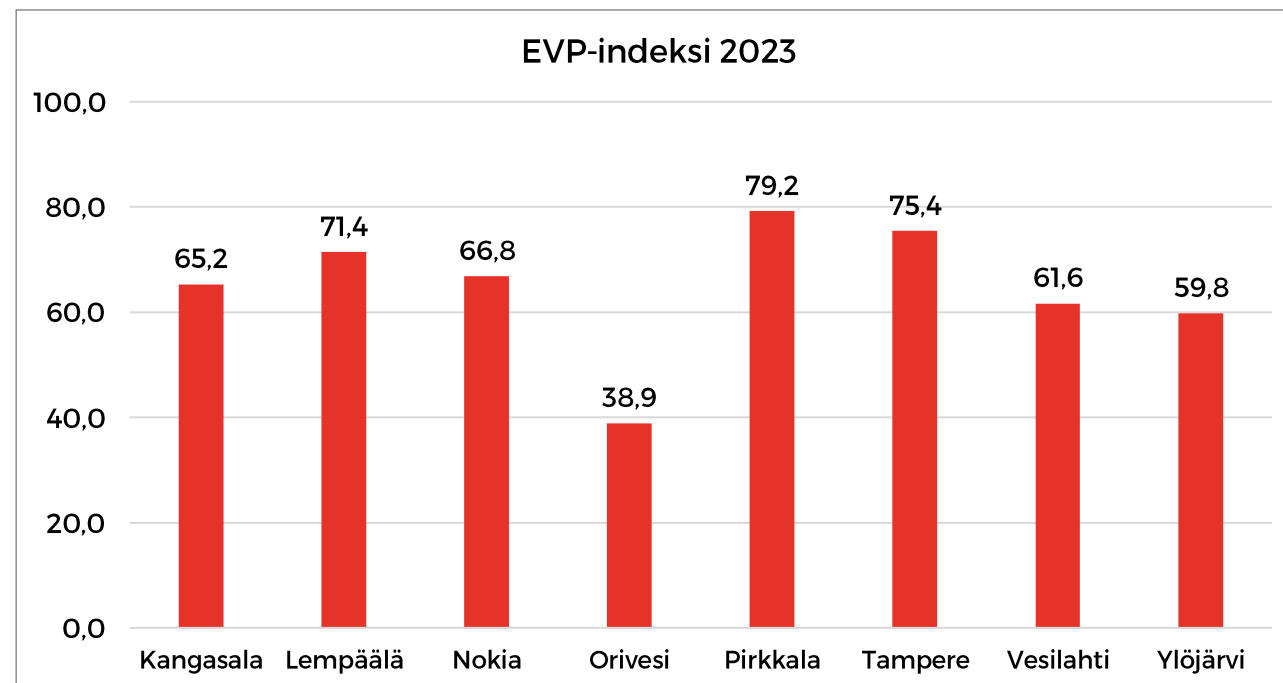
Verrokki-ryhmä	Kesäasukkaat (100 as. kohden) 2018	Kesäasukkaat (100 as. kohden) 2022 ↑	Muutos abs. 2018-2022	Sijoitus Manner-Suomessa /293
Mustasaari	17,4	17,1	-0,3	157
Ylöjärvi	16,5	14,2	-2,3	174
Kangasala	15,7	14,1	-1,6	175
Vihti	10,2	9,5	-0,7	199
Nurmijärvi	1,7	1,3	-0,4	269

3. Tampereen kaupunkiseudun EVP- indeksi

Tampereen kaupunkiseudun EVP-indeksi

Tampereen kaupunkiseudun EVP-indeksi oli 74,2 vuonna 2023. Kaupunkiseudun elinvoimaindeksi oli 69,2 ja vetovoimaindeksi 79,3.

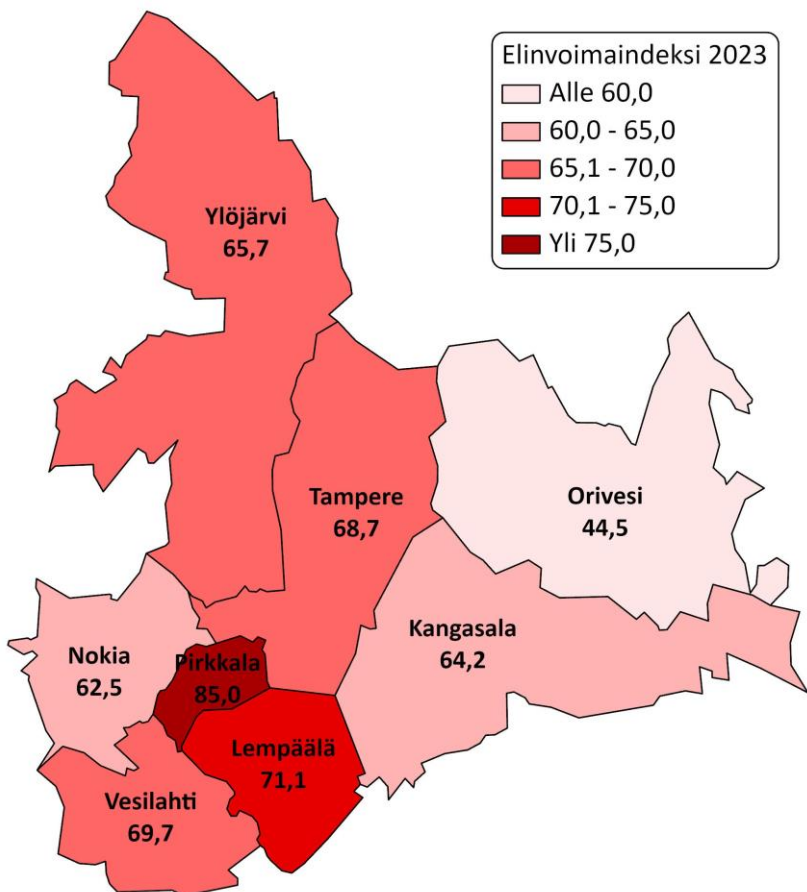
- Tampereen kaupunkiseudulla EVP-indeksi oli vahvin Pirkkalassa (79,2), Tampereella (75,4) sekä Lempäälässä (71,4) ja heikoin Orivedellä (38,9), Ylöjärvellä (59,8) sekä Vesilahdessa (61,6).
- Tampereen kaupunkiseudun EVP-indeksi oli heikompi kuin pääkaupunkiseudulla, mutta vahvempi kuin Oulun ja Turun seuduilla.
- Tampereen kaupunkiseudulla elinvoimaindeksi oli selkeästi heikompi kuin pääkaupunkiseudulla johtuen erityisesti heikommista talouden luvuista.
- Vetovoimaindeksi oli sen sijaan lähes samaa tasoa pääkaupunkiseudun kanssa. Tampereen kaupunkiseudulla on erittäin vahvat luvut väestönkehityksestä, rakennustuotannosta sekä opiskelijoiden osuudesta väestössä.
- Manner-Suomessa EVP-indeksi oli vahvin Helsingissä (83,6), Espoossa (81,6) ja Pirkkalassa (79,2). EVP-indeksi oli heikoin Rääkkylässä (13,5), Hyrynsalmessa (13,7) ja Kinnulassa (16,2).

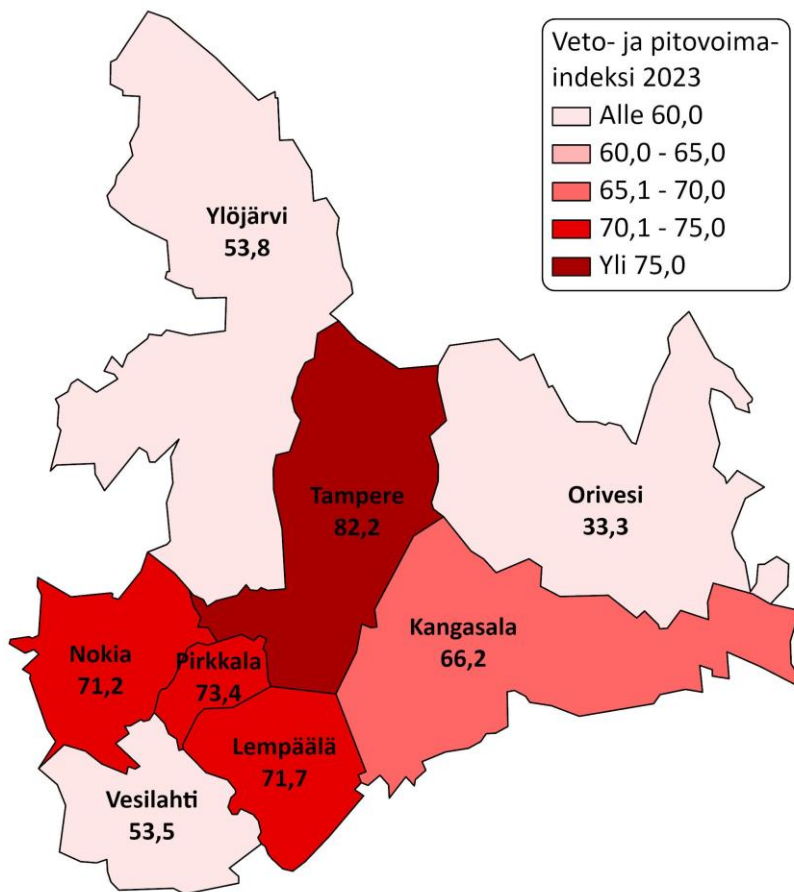
Verrokkiryhmä	Elinvoimaindeksi	Vetovoimaindeksi	EVP-indeksi
Pääkaupunkiseutu	86,3	83,3	84,8
Tampereen kaupunkiseutu	69,2	79,3	74,2
Turun seutu	65,6	75,5	70,6
Oulun seutu	61,6	69,2	65,4

EVP-indeksi Tampereen kaupunkiseudun kunnissa

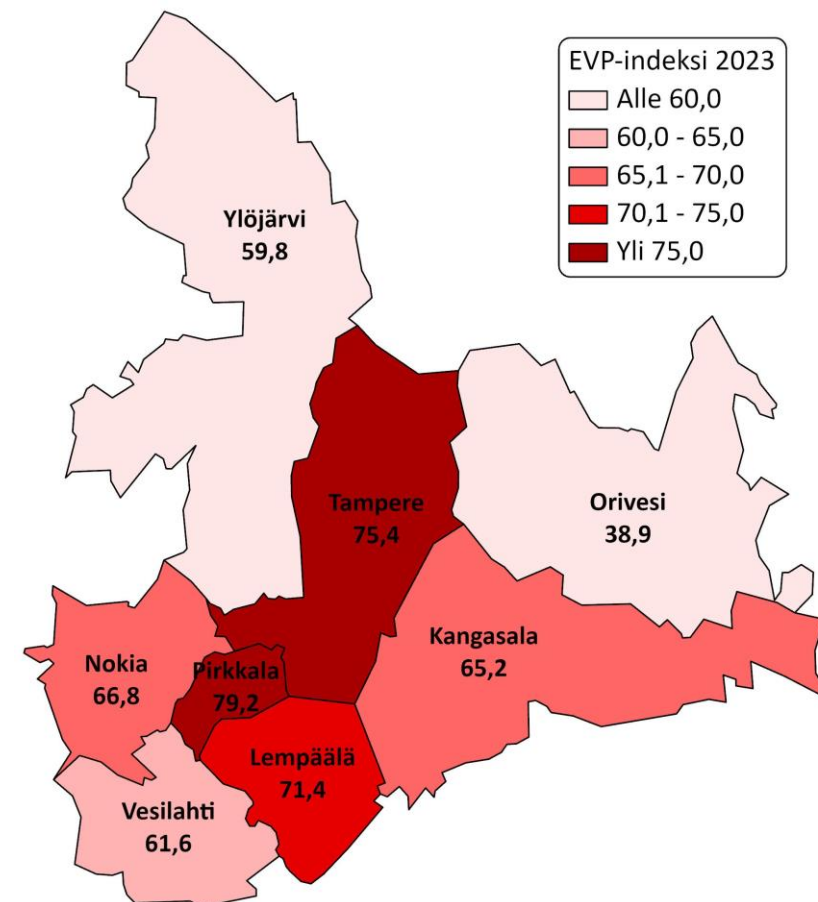
Elinvoimaindeksi

Veto- ja pitovoimaindeksi

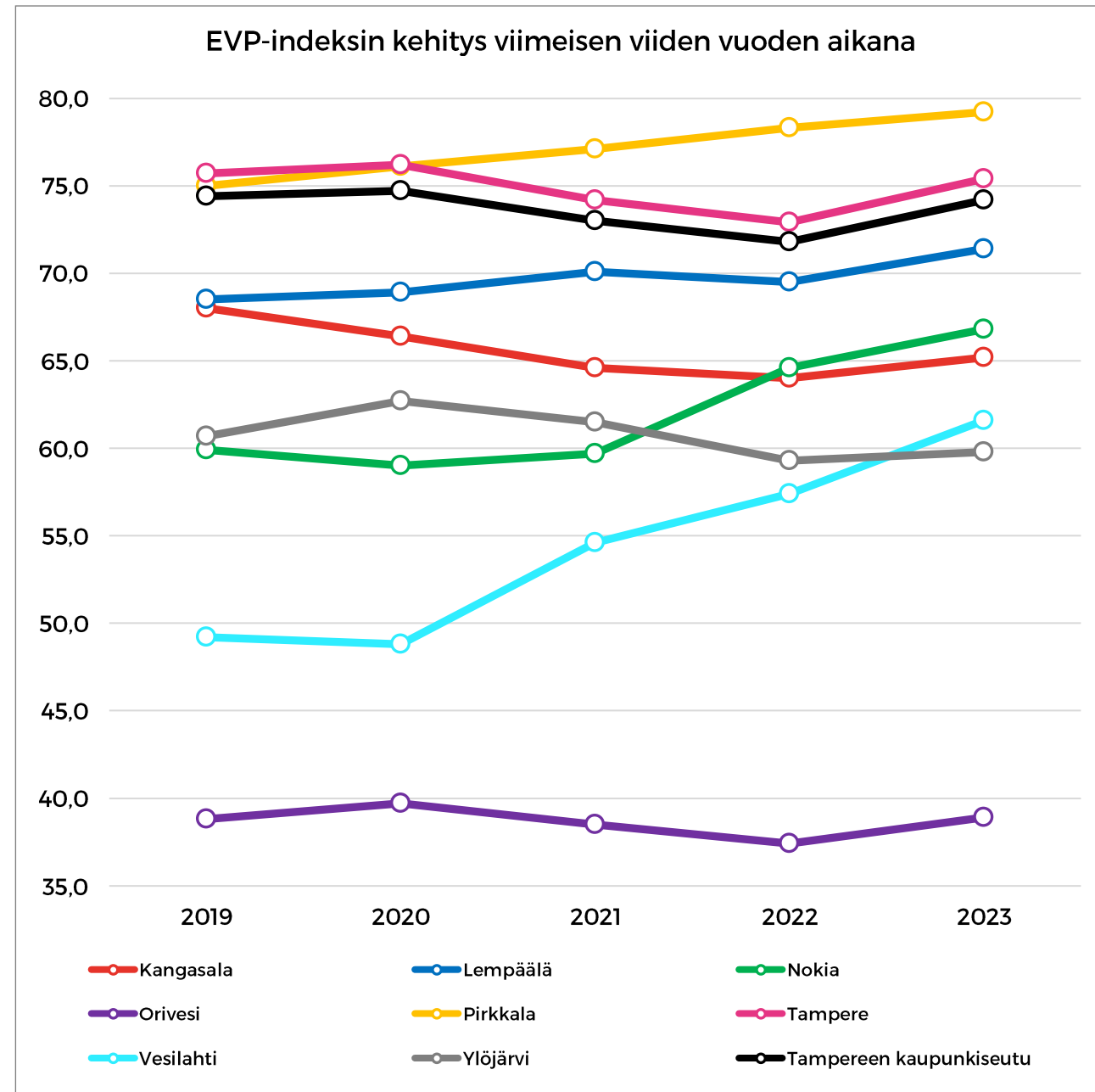
EVP-indeksi

Tampereen kaupunkiseudun EVP-indeksin kehitys

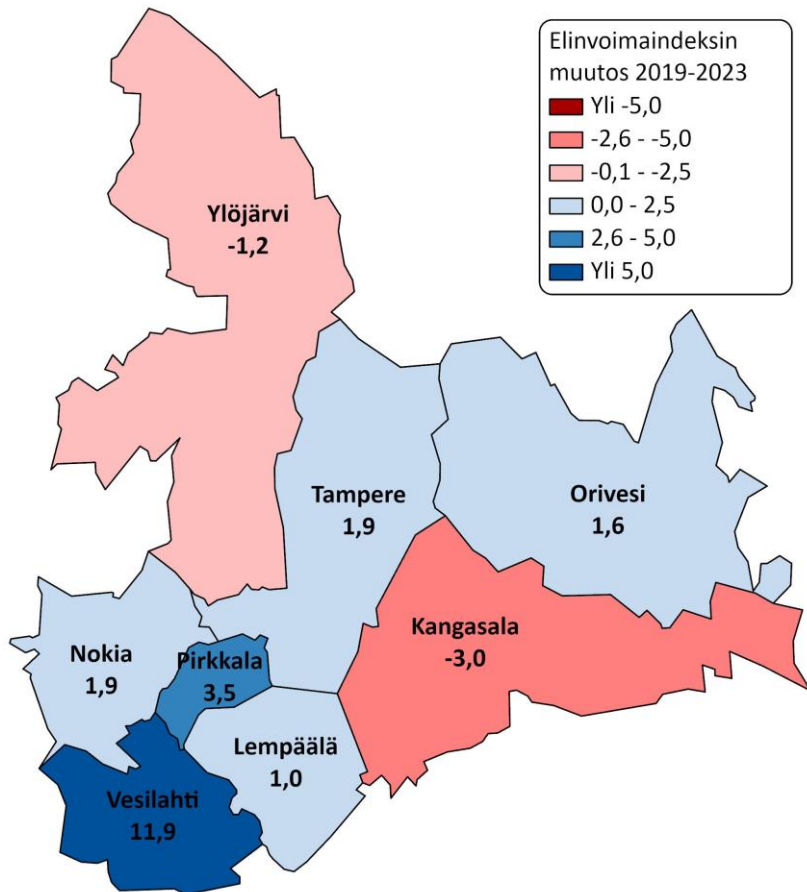
Tampereen kaupunkiseudun elinvoima-, vetovoima- ja pitovoimaindeksi (EVP-indeksi) laski 0,2 vuosien 2019-2023 aikana.

- Kaupunkiseudun indeksin laskun taustalla on työllisten nettomuuton heikentyminen. Muissa muuttujissa ei ole tapahtunut heikentymistä tai heikentyminen on ollut minimaalista.
- Tampereen kaupunkiseudun kunnista EVP-indeksi kasvoi viidessä kunnassa ja laski kolmessa kunnassa.
- Indeksit kasvoivat Vesilahdessa (+12,4) Nokialla (+6,9), Pirkkalassa (+4,2), Lempäälässä (+2,9) ja Orivedellä (+0,1).
- Indeksit laskivat sen sijaan Kangasalla (-2,8), Ylöjärvellä (-0,9) ja Tampereella (-0,3).

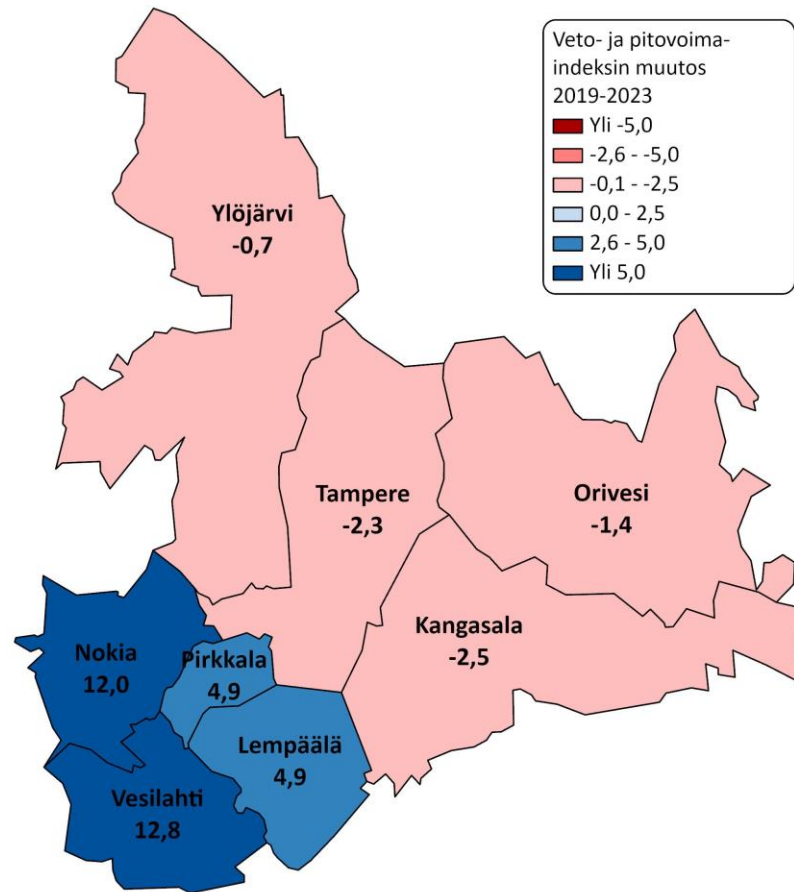

EVP-indeksin muutos Tampereen kaupunkiseudun kunnissa

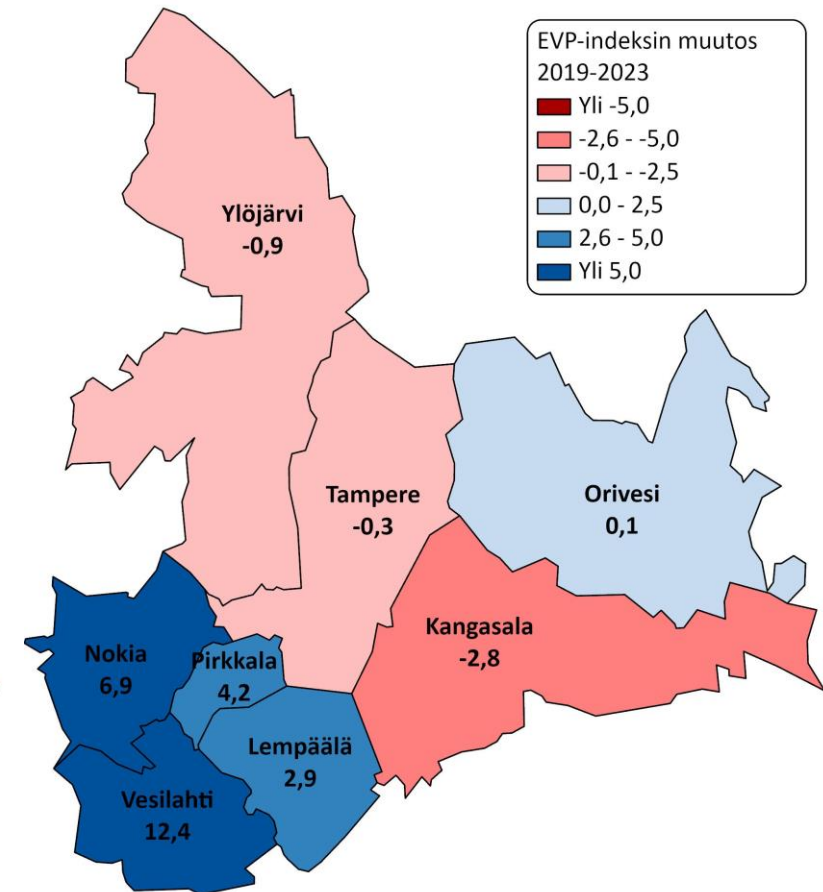
Elinvoimaindeksi

Veto- ja pitovoimaindeksi

EVP-indeksi

4. Analyysin toteutus ja muuttujat

MITEN EVP-ANALYYSI TOTEUTETTIIN

Analyysin aluerajauksena käytettiin kuntatasoa ja analyysin kohteena olivat Manner-Suomen 293 kuntaa 1.1.2022 alueluokituksen mukaisesti.

Jokaisen muuttujan tieto kerättiin kuntakohtaisesti. Indeksissä jokaiselle kunnalle annettiin muuttujakohtaisesti arvo 0—100 kunnan arvon persentiiliin perusteella siten, että *vahvin* arvo saa aina arvon **100** ja *heikoin* arvon **0**. Kaikki muut arvot sijoittuivat näiden arvojen väliin.

Indikaattorien arvoista aggregoitiin molemmat indeksit, jotka perustuvat kaikkien käytettyjen indikaattorien keskiarvoon. *Molempien* indeksien indikaattorien keskiarvosta muodostetaan alueen EVP-indeksi, joka kuvaa alueen elinvoima- sekä veto- ja pitovoimadynamiikan positiota suhteessa kaikkiin muihin kuntiin.

Kaikki muuttujat olivat *painottomia* eli samanarvoisia suhteessa toisiinsa. Tulokset laskettiin erikseen sekä elinvoima- että veto- ja pitovoimaindeksin osalta sekä lopuksi yhteistuloksena molempien indeksien perusteella.

HUOM! Tulkintojen osalta on huomioitava se, ettei indeksistä voi suoraan päätellä alueen *absoluuttisen* aluekehityksen tilaa, vaan alueen position poikkileikkaustilanteessa suhteessa muihin Manner-Suomen kuntiin tai kuntatyyppiin.

0—100

Elinvoimaindeksin muuttujalista

Tulonsaajien mediaanitulot = Muuttuja kuvaa kunnan kaikkien tulonsaajien mediaanituloja. Mediaanitulo on kunnan kaikkien tulonsaajien keskimmäisen tulonsaajan tulo.

Yritystiheys = Muuttuja kuvaa kunnan kaikkien toimivien yritysten toimipaikkojen määrää 1000 asukasta kohden.

35–44-vuotiaiden työllisyysaste = Muuttuja kuvaa kunnan työllisten prosenttiosuutta 35–44-vuotiaasta väestöstä.

Työpaikkaomavaraisuus = Muuttuja kuvaa kunnan alueella työssäkäyvien ja kunnassa asuvan työllisen työvoiman määrän välistä suhdetta. Jos työpaikkaomavaraisuus on yli 100 %, on alueen työpaikkojen lukumäärä suurempi kuin alueella asuvan työllisen työvoiman lukumäärä. Jos taas työpaikkaoma-varaisuus on alle 100 %, on tilanne päinvastainen.

Taloudellinen huoltosuhde = Muuttuja kuvaa kunnan työttömien ja työvoiman ulkopuolella olevien yhteenlaskettua määrää suhteessa työllisten määrään. Mitä suurempi luku, sitä enemmän työttömiä ja työvoiman ulkopuolella olevia kunnassa on suhteessa työllisiin.

Avoimen sektorin työpaikkamuutos = Muuttuja kuvaa kunnan yksityisen sektorin ja yrittäjien työpaikkojen muutosta.

Verotulot €/asukas = Muuttuja kuvaa kunnan verotuloja asukasta kohden.

Kertynyt yli- tai alijäämä €/asukas = Muuttuja kuvaa kunnan kuluneen tilikauden sekä edellisten tilikausien yli-/alijäämistä.

Koulutustasoindeksi = Muuttuja kuvaa kunnan väestön koulutustasoa, joka on mitattu laskemalla perusasteen jälkeen suoritettua korkeimman koulutuksen keskimääräinen pituus henkeä kohti. Esim. koulutusindeksi 246 osoittaa, että teoreettinen koulutusaika henkeä kohti on 2,5 vuotta peruskoulun suorittamisen jälkeen.

Sairastavuusindeksi = Muuttuja kuvaa kunnan väestön sairastavuutta suhteessa koko maan tasoon, jonka vertailuluku on 100. Mitä pienempi kunnan luku on, sitä terveempää väestö on. Indeksissä on otettu huomioon seitsemän eri sairausryhmää ja neljä eri painotusnäkökulmaa. Indeksissä kunkin sairausryhmän yleisyyttä painotetaan sen perusteella, mikä on koko sairausryhmän merkitys väestön kuolleisuuden, työkyvyttömyyden, elämänlaadun ja terveydenhuollon kustannusten kannalta.

Veto- ja pitovoimaindeksin muuttujalista

Väestönmuutos = Muuttuja kuvaa kunnan suhteellista asukasmäärän muutosta.

MDI:n väestöennuste = Muuttuja kuvaa kunnan suhteellista asukasmäärän muutosta perusuran skenaariossa vuosien 2022-2040 aikana.

Työllisten nettomuutto = Muuttuja kuvaa kunnan työllisten muuttajien nettomuuttoa eli tulo- ja lähtömuuton erotusta 1000 asukasta kohden.

Sisäisten muuttojen vilkkaus = Muuttuja kuvaa kunnan alueella tapahtuneiden muuttojen määrää 1000 asukasta kohden.

Valmistuneet asunnot = Muuttuja kuvaa kunnan alueella valmistuneiden uusien asuntoja määrää 10 000 asukasta kohden.

Vanhojen asuntojen neliöhinnat = Muuttuja kuvaa kunnan alueella olevien vanhojen asuntojen (muu kuin uudistuotanto) neliöhintoja.

Ulkomaalaistaustaisten osuus = Muuttuja kuvaa kunnassa asuvien ulkomaalaistaustaisten suhteellista osuutta kunnan väestöstä. Ulkomaalaistaustaisia ovat ne henkilöt, joiden molemmat vanhemmat tai ainoa tiedossa oleva vanhempi on syntynyt ulkomailla. Ulkomaalais-taustaisia ovat myös ulkomailla syntyneet henkilöt, joiden kummastakaan vanhemmasta ei ole tietoa väestötietojärjestelmässä.

Opiskelijoiden osuus = Muuttuja kuvaa kunnassa asuvien 15 vuotta täyttäneiden henkilöiden, jotka ovat päätoimisia opiskelijoita, suhteellista osuutta kunnan väestöstä.

15-34-vuotiaiden nettomuutto = Muuttuja kuvaa kunnan 15-34-vuotiaiden muuttajien nettomuuttoa eli tulo- ja lähtömuuton erotusta 1 000 asukasta kohden.

Kesäasukkaiden määrä = Muuttuja kuvaa kunnan kesäasukkaiden lukumäärää 100 asukasta kohden, joka lasketaan kesämökin omistajan asuntokunnan henkilöiden yhteismäärästä. Kesäasukkaiden lukumäärään ei ole laskettu mukaan henkilöitä, joiden kesämökki sijaitsee asuinkunnassa. Perikuntien omistamia, yhteisomistuksessa olevia tai ulkomaalaisten omistamia kesämökkejä ei ole voitu huomioida kesäasukkaiden lukua laskettaessa.

Kiitos!

mdi.fi

[@MDIfriends](https://twitter.com/MDIfriends)

Aluekehittämisen konsulttitoimisto MDI

MDI

Part of FCG.